

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po nj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljavitve naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od petrostopne petit-vrste po 12 h, če se oglasila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v I. nadst., upravljalstvo pa v pritličju. — Upravljalstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Pesemne številke po 10 h.

Upravljalstva telefon št. 85.

Obrekovalci na delu.

Cele golide najostudnejše gnojnice izliva klerikalci sedaj na župana Hribarja. Ne enega dobrega lasu ni več na njem. Kaj zato, da je škof Jeglič šele pred nekaj leti povzdigoval in častil Hribarjevo neutrudno in plodonosno delovanje in slavil njegovo gospodarstvo kot tako vzorno, da si Ljubljana lahko častita, da ima takega župana. Kaj zato, da je dr. Šusteršič šele pred nekaj meseci napiljal županu Hribarju in ga slavil kot modernega župana, torej kot moža, ki pozna naloge, ki jih imajo dandanes mestne uprave in ki te naloge tudi v polni meri izpolnjuje. To je danes vse pozabljeno, kajti danes je Ivan Hribar državnozbornski kandidat.

Kdor zasleduje to gonjo proti županu Hribarju, dobi vtisk, da je klerikalcev Hribarja strah in da trepetajo pred njim. Poznajo pač veliki ugled, ki si ga je znal pridobiti, poznajo izborne zveze, ki jih ima in poznajo veliki njegov vpliv — od tod ta strah in od tod to obupno prizadevanje, oblatiti župana Hribarja pred volilci.

Med drugimi obrekovanji, s katerimi obsipajo klerikalci župana Hribarja, je gotovo najostudnejše očitjanje, da je župan Hribar sebičnež in samo gleda, kje bi kaj zaslužil in kako bi obogatel. Če pa je kaj posebno žaljivo, je to sramotilno očitjanje, da izkorišča župan Hribar svojo javno funkcijo za svojo osebo. V tem tiči največja infamija, to daje značaj boju, ki ga vodijo klerikalci.

Klerikalci očitajo županu — gledališko ložo. Te lože nima Ivan Hribar, nego jo ima župan ljubljanski. Ta loža je reprezentacijska loža, dovoljena mestni občini, ker ta s svojimi tisočaki v največji meri prispeva k vzdrževanju gledališča.

Dežela Kranjska ima tri reprezentacijske lože, deželna vlada ima svojo reprezentacijsko ložo, dasi ni dala še nikdar nobenega vinarja za gledališče — ali ni torej prav, da ima tudi mestna občina ljubljanska tako ložo? V vsakem mestu, kjer občina kaj prispeva za gledališče, ima tudi na razpolaganje tako ložo. Sicer pa so klerikalci sami glasovali za to, da se da mestni občini reprezentacijska loža in s tem udarili po ustih tiste, ki zdaj zaradi te lože zabavljajo.

Klerikalci očitajo Hribarju njegove županske prejemke. Da bi si olajšali obrekovanje, so županovi plači kar pristeli dispozijski fond 3000 K, dasi ni župan nikdar videl niti vinarja tega denarja, nego se porablja ta denar vedno za druge namene. „Slovenec“ seveda ne bo nihče oblašal na nos, za kaj se je izdal ta denar.

Kar se tiče samih prejemkov županovih, nam bo pač vsak pošten človek pritrdil, če rečemo: Ko bi župan Hribar svoj čas in svojo delavnost porabil za to, da bi zase toliko delal, kakor dela za mestno občino, bi gotovo vsaj trikrat toliko zaslužil, kakor dobi kot župan. Kar dobi Hribar kot župan, ni v nobeni primeri s tem, kar dela, to je le skromna odškodnina za njegove izgube, ki mu jih povzroča županstvo.

Najbolj bezstidno izkoriščajo klerikalci to, da so se županu tekom let zvišali prejemki. Prej so imeli župani 4800 K, Hribar pa ima 10.000 K — tako kriče klerikalci dan na dan po vseh krčmah, da bi zbegali občinstvo. Kaj pa je na tem krivičnega in nepravilnega? Od nekdaj in povsod velja načelo, da mora biti županova funkcijska doklada v primernem razmerju s plačo prvega uradnika. Lueger ima na leto 48000 K funkcijske

doklade in povrh še kraljevsko stanovanje. Zakaj? Pač zato, da primerno zastopa mestno občino. Vsak župan ima pač reprezentacijske dolžnosti, ima pač izdatke, ki izvirajo iz njegovega dostojanstva in ki se jih ne more ubraniti.

Županu Hribarju je obč. svet leta 1898, ko so se zvišale plače uradnikom, zvišal funkcijsko doklado na 7600 K. Toda župan Hribar tega poviška nikdar ni dobil v roke, nikdar ni videl niti enega krajcarja, župan je ves ta povišek daroval v dobrodelne in v narodne namene in je mestna blagajna kar direktno odalala te tisočake v določene namene. Samo za Prešernov spomenik je župan iz tega poviška daroval 5000 K, torej desetino vseh stroškov.

Lansko leto so se zopet zvišale plače mestnim uradnikom in vsled tega je obč. svet v smislu zgoraj označenega načela zvišal tudi županu funkcijsko doklado na 10.000 K. Župan se je uklonil temu sklepu, ne iz ozirov na svojo osebo, marveč iz ozirov na svoje naslednike. A takoj je zopet pokazal svojo izredno nobleso in od prejemkov tekočega leta daroval 2000 K za ljudsko knjižnico v Ljubljani.

Naj nam pokažejo klerikalci moža iz svojih vrst, ki bi od svojih dohodkov žrtvoval toliko tisočakov kakor župan Hribar od svojih s poštenim delom za blagor občine pridobljenih prejemkov. Tu pa niti uvaževali nismo, da mora župan še povrh prispevati za vsakovrstne namene. Vsako društvo, vsaka narodna ali dobrodelna prireditev, velja župana več kot druge ljudi. Kolekte so na dnevnem redu, dijake je treba podpirati — dajati to, dajati tam. Skromno računano znašajo ti izdatki

gotovo zopet 2000 K na leto, prej pa še več, kajti noblesa župana Hribarja je znana.

Kaj torej ostane županu Hribarju? Ali se more to, kar mu ostane od njegove doklade, imenovati primerno odškodnino za njegovo neutrudno delo?

Klerikalci so tudi z njim lastno vestnostjo izračunali, koliko zasluži župan pri različnih denarnih zavodih. Naračunali so, da zasluži pri „Slaviji“ 38.000 K. To je naravnost smešno, 38.000 K! To morejo pač trditi same ljudje, ki sistematično napačne fasije podajajo. Kdor ni na glavo padel, se mora smejeti taki trditvi.

Pri drugih denarnih zavodih so klerikalci šteli okroglo vsoto 10.000 K. Ti denarni zavodi sta „Ljubljanska kreditna banka“ in „Jadranska banka“. Kako je s temi 10.000 kronami, se lahko razvidi pri dotičnih zavodih. Pri „Kreditni banki“ je župan Hribar zaslužil ogromno vsoto — 550 kron 43 vinarjev za svoje pošteno delo, pri „Jadranski banki“ pa — 384 K 61 vin., zato pa je vožnje in bivanje v Trstu moral sam plačati. Če se sešteje ta zaslužek, se izkaže, da so se klerikalci zlagali samo za okroglih 9000 K.

Na nekaj pa so klerikalci pozabili. Župan Hribar je tudi upravni svetnik plinarne in je dobival v tej lastnosti tantijeme. V času od leta 1901. do 1906. so znašale te tantijeme 2729 K 85 v. Zakaj pa klerikalci tega ne povedo? Morda zato, ker jim je znano, da je župan Hribar vso to vsoto do zadnjega vinarja daroval mestni občini!

Mislimo, da bo to kratko pojasnilo zadostovalo, da si pravično čuteti in pametno misleči ljudje napravijo sodbo o infernalni lažljivosti klerikalnih obrekovalcev.

Pismo iz Hrvatske.

(Obisk Dalmacije. — Hrvatska zastava v Pešti. — Za hrvatski jezik na železnicih. — Kriza v vladi.)

V zagrebških meščanskih krogih se je sprožila dobra misel, da bi se priredil sedaj v ožgled volitev v Dalmaciji politično-demonstrativni izlet iz Hrvatske. Tega izleta bi se imeli udeležiti samo uglednejši politiki in poslanci koalicije. S tem bi se v prvi vrsti manifestiralo za misel združitve z Dalmacijo, v drugi vrsti bi pa to bila nekaka zahvala Hrvatov iz banovine za njihovo podporo pred dvema letoma, da se pri nas strmo-glavi tiranski režim. Prireditelj izleta je vzela v svoje roke hrvatska stranka prava. Proti tej manifestaciji, s katero se je hotelo pomagati tudi rezolucijskim kandidatom v Dalmaciji, so vzporedno ljuto gonjo Frankovci in klerikalci, ker predstavljate obe ti frakciji pri nas, kakor tudi v Dalmaciji, avstrijsko stranko.

In na veliko iznenadenje vseh je te dni objavil klub hrv. stranke prava, da se je ta izlet odgodil radi sumničnega protivnika, kakor da bi bili vse to naročili Madjari itd. A kasneje so previdno namignili, da so izlet odgodili tudi še z drugega razloga. V Splitu se namreč bije ljuta borba med naprednjakom dr. Smolako in vladajočo „Hrvatsko stranko“, ki je v svojih principih tudi rezolucijska, a je postavila nekaj takih kandidatov, ki so na sumu radi „avstrijanščine“. Dr. Smolaka ima izvrstne šanse, da je moral njegov protikandidat celo odstopiti od kandidature. Naša hrv. stranka prava, ki simpatizuje z dalmatinsko „hrv. stranko“, bi se rada izognila, da bi baš v Splitu, v glavnem težišču hrvatske Dalmacije, pomagala manifestirati za dr. Smolako.

V tukajšnjih političnih krogih je zavladalo veliko nezadovoljstvo radi

LISTEK.

Katoliška polemika.

Na moje poročilo o predavanjih jezuita Wasmanna je prinesel „Slovenec“ po dolgih obetih anonimni dopis, v katerem skuša zavračati moja izvajanja. Mesto, da bi skušal stvarno ovreči moje trditve, počimlje anoni-mus po stari katoliški navadi s tem, da se me skuša otestiti kot „nestrokovnjaka v filozofiji“, češ, Zarnik je zoolog, ergo ni kompetenten v filozofskih vprašanjih. Da se gospod nasprotnik pomiri, mu povem, da nimam samo nemškega doktorata naravoslovja, nego tudi še avstrijski doktorat filozofije (vseuč. Inomost), no in ako že hočemo uporabljati take argumente, mislim, da bo de tudi najzagrizenejši ultramontanec moral priznati, da je doktor filozofije še vedno nekoliko kompetentnejši v filozofskih vprašanjih kakor pa kak ekslemen-tar-žurnalist. Kar se tiče mojega poznavanja psevdoznanosti imenovane bogoslovje, mi je bil učitelj rajni Schell, pred katerim ima menda tudi Franc iz Šklednja več respekta kot pred celim kolegijem ljubljanskega in goriškega semenišča. Toda to le mi-

mogrede, jaz namreč takim malenkostim ne pripisujem nobene važnosti.

Sedaj k stvari. Na mojo trditev, da je papež Pij IX. proklel descendenčno teorijo, odgovarja „Slovenec“ dopisnik, da v celem silabu in v vaticanskih konstitucijah ni govora o descendenčni teoriji; slednjega vendar nisem nikdar trdil. Toda pasus: „Proklet naj bo, ... kdor trdi, da moramo gojiti znanost kot svobodomiselnost, da se sme pripoznati njene stavke kot resnične tudi, ako ugovarjajo nauku razodetja; kdor trdi, da je možno, da znanost kdaj tako napreduje, da moramo smatrati one nauke v drugačnem smislu, kot jih je pa cerkev dosedaj vedno smatrala“ — je mogoče umevati samo v tem smislu, da se baš obrača proti evolucijski teoriji, ki zahteva, da se „stvarjenje“ pojmuje drugače, kot je pa cerkev razodetje vedno tolmačila; ravno v onem času se je namreč počela širiti descendenčna teorija. To umevanje konstitucij sem našel v vseh spisih, ki sem jih dosedaj čital o tem. „Cerkev proti descendenčni teoriji kot taki ni nikoli nastopila“, trdi „Slovenec“; ali ni morda že Bufiona Sorbona prisilila, da je preklal svoje nazore? Istotako je bilo tudi pozneje,

naj vendar gospod nasprotnik pogleda kako apologijo, izišlo v prošlem stoletju!

Nadalje piše moj nasprotnik, imenujmo ga Franc iz Šklednja, da je moja trditev, da posega po krščanskem naziranju Bog pri vsaki priliki v naravo, izmišljena in da priča o moji nevednosti in popolnem neumevanju. Torej po krščanskem nazoru Bog nikdar ne posega v tek narave! Ali je Franc spal, ko je to pisal, ali je pa res tako slabo podkovan v krščanskem nauku? Ali ni ravno nauk o čudežih, ki je tako karakteristiški za katoliško vero, najjasnejši izraz onega naziranja? ali ni ravno bistvo čudeža direktno poseganje Boga v tek narave? V vaticanskih konstitucijah čitamo: „Proklet naj bo, kdor trdi, da ni čudežev, ali da jih ni mogoče nikdar z gotovostjo spoznati“ — menda želi Franc to prokletstvo z menoj deliti. Nadalje, ni li „spočetje od sv. duha“, stvarjenje žene iz Adamovega rebra itd., ni li to direktno poseganje Boga v naravo? Ako, kakor trdi „Slovenec“, ne posega Bog v naravo, zakaj si puste potem duhovniki mastno plačevati maše in procesije za dež, zoper potres, zoper prašičjo kugo itd.?

Na moja izvajanja glede prvega vzroka sveta, odgovarja „Slovenec“

dopisnik s tem, da jih na vse načine zavija ter mi podstavlja trditve, ki jih nikdar nisem izrekel. Ker si ne morem misliti, da bi filozof iz Šklednja ne bil povsem razumel mojega članka, moram sklepati, da je moje besede nalašč tako sofistički zavil. Izrekam mu pomilovanje, da je že tako daleč zašel, da niti ne pozna več dostojnosti v znanstveni polemiki. Kdaj in kje sem trdil, da Bog zato ne eksistuje, ker se ne pojavlja? Nasprotno, jaz priznam, da more bivati ne samo en Bog, nego deset Bogov, makar tudi cel tisoč in še deset tisoč hudičev povrh, toda jaz trdim, da nimamo nikake indicije, nikakega znanstvenega razloga za eksistenco takih bitij, da jih nikjer v razlagi sveta in njenega postanka ne potrebujemo. Konstanca snovi in energije nam ravno kaže, da ni potreba za razlago sveta nobenega izvensvetskega vzroka. Sicer pa ta moja trditev ni ničesar drugega, kot uporaba logičkega principa v običnem smislu, ki ga je že Newton v „Philosophiae naturalis principia mathematica“ označil, namreč, da ne smemo pripustiti več vzrokov naravnih pojavov, kakor onih vzrokov, 1.) ki so resnični t. j. ki jih je možno dokazati o prikaznih, 2.) onih, ki za razlago pojavov zado-

stujejo. Naposled nastopi tudi „Slovenec“ dopisnik v svojem pojmovanju isto pot kot jaz; govoreč o številu vzrokov sveta pravi: „ne sto vzrokov — en sam vzrok je zadosten.“ Da, da, zadosten. Torej gospod nasprotnik prizna, da moramo samo temu pritrditi, kar za razlago sveta zadostuje. V svojem članku pa mislim, da sem pokazal, da za razlago svetskega problema popolnoma zadostuje, ako si predstavljamo svet sam na sebi kot večni, neustvarjen, vzrok sveta kot ležeč v svetu samem. Jasnno je torej, da je vsak izvensvetski vzrok sveta nepotreben; človeški razum ne dopušča v razlago sveta nobenega izvensvetskega stvarnika. — Ako se pa postavimo na nasprotno stališče ter pripoznamo en izvensvetski vzrok, moramo, ako hočemo logički postopati, s tem vzrokom istotako operirati, kot smo v tem slučaju operirali s pojmom sveta, t. j. mi moramo priznati zopet nov vzrok tega prvega vzroka itd. ad infinitum, kajti trditev, da mora biti že prvi vzrok absoluten, je gola fikcija. To mislim, da dovolj pojasnjuje absurdnost dualistiškega stališča. Razvidno je torej, da je monizem edina rešitev svetskega problema, ki more zadovoljiti človeški razum. (Konec prih.)

takega popustljivega in neolčnonega postopanja hrv. stranke prava.

Te dni je nastala mala državno-pravna afera. Kakor je znano, je za nas v smislu nagodbe iz l. 1868. peštanski drž. zbor, kadar razpravlja o skupnih zadevah (finance, trgovina) skupni parlament, sicer je pa samo ogrski sabor. V ta skupni parlament pošiljamo iz hrvatskega sabora 40 delegatov. Ti naši delegati imajo pravico se udeleževati debat in glasovati samo takrat, kadar se razpravlja o skupnih zadevah. V § 63. nagodbe je natančno določeno, da se mora, kadar zboruje skupni sabor, to je kadar se razpravlja o skupnih zadevah s Hrvatsko, razobesiti na parlamentu poleg madjarske tudi hrvatska zastava. No, dosedaj je bila navada, da je neprestano visela na parlamentu hrvatska zastava, četudi se ni razpravljalo o skupnih zadevah. Šele te dni je dal predsednik Justh sneti hrvatsko zastavo, ker se je v parlamentu razpravljalo o docela notranjih ogrskih zadevah. Poslanec Supilo, ki je bil v Pešti, je zahteval od predsednika, naj bo hrvatska zastava vedno razobesena, ker imajo hrvatski delegati pravico, pri vsaki priliki vlagati interpelacije in ker tudi v zakonu ni natančno določen čas zasedanja skupnega sabora.

Sodeč po izjavah koalicijskega časopisja je večina mnenja, da je boljše označenje naš državnopravni položaj, če ne visi zastava na parlamentu, kadar zboruje ogrski sabor, ker ta za nas ne obstoji, marveč samo skupni, kadar se razpravlja o skupnih zadevah.

Naše koalicije čaka v bližnji bodočnosti stvar veliko večje državno-pravne važnosti. Kakor poroča „Pokret“, bo že ta teden prišel v peštanskem saboru v razpravo zakonski načrt glede ureditve plač železničarjev in njihova službena pragmatika. V tem načrtu se misli uzakoniti madjarski jezik kot službeni na vseh državnih železnicah. Dosedaj je faktično uveljavljen samo potom naredb, a to je najhujše žaljenje hrvatsko-ogrske nagodbe, ker mora na teritoriju Hrvatske in Slavonije izključno službeni jezik biti edinole hrvaščina.

Ako se to kršenje nagodbe vzakoni, bi bila s tem nam Hrvatoma za nedogledni čas vzeta možnost, da se rešimo madjarskega jezika na naših železnicah. Našo delegacijo čaka trd oreh, da odvrne to nevarnost.

Kakor sem poizvedel, je lahko mogoče, da pride v kratkem do osebnih prememb pri naši vladi.

Izpraznjeno je namreč mesto predsednika vrhovnega našega sodišča.

Za to visoko mesto predloženega Mazuranića nečejo imenovati „oni zgoraj“. In kombinira se, da postane sedanjí oddelni predstojnik dr. Bačal predstojnik vrhovnega sodišča. Njegov mesto bi zasedel sedanjí oddelni predstojnik za nauk in bogočastje dr. Roje, na Rojevo mesto ima največ šans poslanec dr. Vrbanić.

Cesar v Pragi.

Praga, 15. aprila. Na vseh postajah na Češkem je prebivalstvo prišlo cesarju viharne ovacije. V Taboru je pozdravil župan cesarja v češkem jeziku, za kar se je tudi cesar zahvalil češko. Istotako je bilo v Benešavi, kjer je cesarja čakal tudi vojvoda Fran Ferdinand s ženo in otroci. Posebno veličasten pa je bil sprejem v Pragi. Župan dr. Groš je pozdravil cesarja s sledečim češkim nagovorom: „Čela kraljevina Češka, posebno pa naša častitljiva kraljeva prestolnica je vzradoščena, da moremo na tleh vedno verne kraljevine zopet pozdraviti svojega ljubljeneja cesarja in kralja. Naša srca napolnjuje v tem lepem trenutku vzvišena hvaležnost in navdušeno veselje, ker moremo pokazati Vašemu Veličanstvu, kako velike korake je napravila naša kraljeva prestolnica od zadnjega obiska Vašega Veličanstva. (Nemško): V imenu obeh narodnosti lepe kraljevine, katerih absolutno enakopravnost in enakovrednost vedno branimo, dovolim

si Vaše Veličanstvo radostno pozdraviti. (Češko): Želim Vašemu Veličanstvu veselo in srečno bivanje ter klidem iz srca vseh zvestih podanikov v naši kraljevi prestolnici: Bog blagoslovi, Bog varuj, Bog ohrani še dolgo Vaše apostolsko Veličanstvo!“ — Ko so se polegli viharni klci, se je cesar zahvalil najprej češko, potem pa je nadaljeval nemško: „Velike naloge, ki jih ima izpolnjevati uprava velikega mesta, zahtevajo složno sodelovanje vseh prebivalcev. Naj bi tudi tukaj mir in sloga obeh plemen na podlagi spoštovanja prava in odlik tvorile izid za srečno bodočnost.“

Dunaj, 15. aprila. Ministrski predsednik baron Beck ostane štiri dni v Pragi ter sprejme 40 čeških in 40 nemških odločilnih politikov, da se pouči o željah in zahtevah obeh narodnosti.

Nagodbena pogajanja.

Budimpešta, 8. aprila. Vkljub zblizanju, ki se doseglo v marsikateri točki pri nagodbenih pogajanjih, je vendar še mnogo točk, glede katerih so difference še danes skoraj tako velike, kakor so bile v začetku konferenc. Posebno velja to o železniških tarifnih in železniških zvezah. Obe vladi si prizadevate, da pridete tudi v teh stvareh čim preje do sporazumljenja. V ta namen potuje železniški minister dr. Dereschatta prihodnji teden v Budimpešto ter bo imel posvetovanje z ministrom Kossuthom.

Danes zvečer je bila v neodvisni stranki konferenca, v kateri je izpovedal minister Kossuth, da ogrska vlada pri nagodbenih pogajanjih deluje le na to, da se leta 1917. resnično napravijo carinske ograje. Poslanec Hollo je nato v imenu stranke izrekel vladi zaupanje ter vprašal, kaj se ukreni v bančnih zadevah. Minister Kossuth je odgovarjal, da se v tej stvari pri dosedanjih nagodbenih konferencah ni izpregovorila ne beseda, ker stvar sploh ni aktualna.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 15. aprila. Zveza ruskih časnikarjev je podala skupen protest proti Stolypinovi odredbi, s katero je poročevalcem prepovedan vstop v dume.

V današnji seji je komisija dume vložila interpelacijo proti vrhovnemu gubernatorju v Moskvi, Hirschelmannu, češ, da je prekoračil svojo oblast.

Moskva, 15. aprila. Vladni agentje so nakupili v Sibiriji deset milijonov mernikov žita za prebivalstvo, ki trpi lakoto. Komisija pa je dognala, da je žito plesnivo in tako pokvarjeno, da bi bilo naravnost nevarno življenju.

Bivši predsednik delavske zveze Hrustalov-Nosar je pobegnil iz prognanstva v Sibiriji ter je sedaj v Berlinu.

Varšava, 15. aprila. Vojno sodišče je obsodilo dve osebi na smrt.

Protidinastična agitacija v Srbiji.

Belgrad, 15. aprila. Tajna protidinastična propaganda razširja po celi deželi razglednice s sliko vojvode Connaught, nečaka angleškega kralja. V vladnih krogih se za to agitacijo ne brigajo dosti, dasi so provzročitelji nezadovoljni častniki.

Bolgarija in Turčija.

Carigrad, 15. aprila. Kajmakan iz Tirnova poroča, da je Bolgarska svoje mejne straže od Črnega morja pomnožila z dvema polkoma. Vsled tega je tudi Turška pomnožila svoje mejne straže.

Papež o Francoski.

Rim, 15. aprila. Koncem današnjega tajnega konzistorija, v katerem so bili imenovani novi kardinali, je imel papež daljši nagovor. V prvi vrsti se je bavil z boji, ki jih mora prestajati cerkev na Francoskem. Rekel je, da ga ti boji bolijo, ker ljubi plemeniti francoski narod ter deli z njim žalost in veselje. (Le Petrov vinar obdrži zase!) „S sofizmom skušajo moške pri francoski vladi spraviti zakone in ustavo v sklad s svojo vojno proti veri, da bi potem obdoličili papeža, da je proti narodni vladni

obliki (republikli), ki jo vendar prišnavamo in smo jo vedno spoštovali?“ Nadalje je objubil papež, da ne bo nehal s izpolnjevanjem svojih svetih dolžnosti v blagor tako ljubljene (?) mu naroda. „Sovraštvo postavimo nasproti ljubezni, zmoti resnico, krivici in sramoteni odpuščanje.“ (To so sofizmi!)

Glasovi z Jesenic.

— Misijonarji na delu. Kakor smo pričakovali, tako se je tudi zgodilo. Vse misijonsko delo ni bilo drugega kakor navadna politična agitacija za državnozbornske volitve, ki jo je uprizoril ljubljanski škof Bonaventura Jeglič. Katoliški moške, volite katoliške, ali po domače rečeno klerikalne poslance, ki bodo skrbeli, da ne pride polna farovška bisaga v nevarnost. Posebno hudo je treskalo s prižnice v sredo dopoldne. Na vrsti so bili brezverski časopisi, poslanci, svobodna šola in seveda — Francoska, ki tako grozovito peče naše črnosuknje. Ljudje so se smejali in preklinjali brezvestnost današnje duhovščine, ki ji ni niti cerkev dovolj sveta, da bi jo ne oskrnjevala s političnimi prepri. Misijonarji so dosegli svoj uspeh v popolni meri: ljudem se odpirajo oči, da še bolj jasno uvidijo, da je duhovnik le plačan agitator rimskega klerikalizma, ki hoče doseči nadvlado v državi.

— Francoska — svobodna šola — ločitev cerkve od države. Celih šest dni smo morali poslušati o teh predmetih, ki so tako priljubljeni v ustih naših klerikalcev, da z njimi hujskajo in slepijo nerazsodnega delavca in kmeta, ki še morda ne zna razločevati resnice od sleparstva. Francoska je najnaprednejša država na svetu in ima tudi najizobraženejšo ljudsko sloje. Ves napredek, ki ga more pokazati človeštvo, je došel od tam. Francoska je ustvarila revolucijo, ki je spravila na površje ljudsko voljo ter uničila moč poedincev, ki so na vse mogoče načine odirali kmeta in med temi odirali niso bili rimski kardinali zadnji. In ljudski glas je božji glas, saj tako trde klerikali. Ta božji glas je zahteval, da se mora država osvoboditi krivosesa, ki se zove — rimska cerkev. Pri nas v Avstriji in drugod ima cerkev in duhovščina povsod svoj nos, v občinskem odboru, deželnem in držav. zboru ter spretno spletkari pri oddaji najvišjih državnih služb. Francoska je napravila temu konec. Cerkev nima v državnih zadevah ničesar govoriti in naj ljudstvo samo gospodari po svoji svobodni volji. Šola, ki je vir ljudske izobrazbe, se je morala naravno izpremeniti, ker ravno v šoli zastruplja duhovščina mladino z izmišljenimi pravljicami ter jo vzgaja v slepo orodje rimske cerkve, po kateri nauk naj se smatra duhovnik za božjega namestnika, dasi je dostikrat bolj krvav pod kožo kakor drugi ljudje. Francoska je vrgla duhovnika iz šole, ker je bil ravno tam najhujši agitator proti državi sami. Svobodna šola je za to, da podaja človeku nauke, ki jih naj rabi v življenju, šola navaja mladino rabiti razum, ki veruje v lastno človeško moč in razsodnost, ki ne rabi opore „božjega namestnika“. Tako je na Francoskem, kjer je doma svoboda in izobraženo ljudstvo, pri nas v Avstriji pa tičimo par stoletij zadaj v temi, da klerikalizem brezskrbno polni svoje žepce. In tega se najbolj veseli duhovščina, ker ima zlate čase, da nemoteno dobro je in pije. Ali sedaj razumete, zakaj morajo priti v drž. zbor „katoliški“ moške?!

— Narodno-napredna stranka je postavila državnozbornskim kandidatom v radovljiškem okraju g. M. Opa, posestnika v Mostah. V kratkem se vrši na Jesenicah volilni šod naprednih volilcev! Upamo, da naša dolina stijano dokáže, da smo prijatelji svobode in napredka!

— Klerikalni kandidat z oficirsko sabljo je znani Pogačnik iz Podnarta. Celih šest let ni bilo o njem duha in ne sluha ter smo sploh že pozabili, kdo nas zastopa v državnem zboru. Sedaj pred volitvami pa se naenkrat pokaže Pogačnik kot našega zastopnika. Ali ni to že več kot smešno, da bi kmetje in delavci pošiljali v državni zbor oficirsko hlačnico, ki poleg tega sploh ničesar ne razume. Volilci, 14. maja kavalirsko odklonite vojaško sabljico, da bi vas zastopala!

— Vlada se ne gane radi občinskega odbora na Jesenicah, ki lepo mirno počiva. Proračun in savski vodovod bosta menda še dokaj časa čakala na odrešenika, ker pri slavnostni počasnosti upravnega sodišča se ni še kmalu nadejati rešitve znanih razsodb. Vedno bolj jasno postaja, da bo morala vlada obč. odbor razpustiti, če hoče enkrat imeti mir v občini.

— Nadučitelj nemške šole je dobil dvomesečni dopust radi bolezn.

— „Arbeiterwille“ dosledno napada jeseniške katolike, češ, da neumisljeno pretapavajo otroke v nemški šoli na Savi. Koliko je na tem resnice, nam ni znano. Čudno je, da se v farovžu ne oglasijo proti tem trditvam, ker so drugače precej občutljivi!

— Socijalnidemokratje železničarji so še vedno glavna opora znanega fanatičnega klerikalnega agitatorja in gostilničarja Tancarja. Tukaj bi bilo pač potrebno, da bi se „Arbeiterwille“ oglasil ter sodrugom pojasnil načelo „svoji k svojim“. Ali so pri železničarjih take fraze samo na papirju? Res, radovedni smo, kdaj se razmere spremenijo!

— Katoliško društvo se je preselilo iz gostilne pri „Markotu“ v novopostavljeni „Katoliški dom“, kjer tudi namerava životariti novomodno telovadno društvo na klerikalni podlagi, ki nosi prelepo ime „Orel“. No, mislimo, da bo imelo katoliško društvo tamkaj dovolj prostora, ker v naši občini stoji katoliška ali bolje rečeno klerikalna misel že precej na slabih nogah. Tudi delavstvo se namerava enkrat sprijazniti s pametjo, da se ne bo več pustilo izrabljati in slepiti od črnih klerikalnih pijavk!

Pozor somišljeniki!

Volilni imeniki so v nekaterih občinah že razpoloženi za javni vpogled. Na občinski tabli se razglša reklamacijska doba. Ker je možno reklamirati le tekom 14 dni od dne razglasitve in javne razpoložitve imenikov, naj se somišljeniki takoj prepričajo iz razglasa na občinski deski, ali so imeniki že razpoloženi, in si po večkrat izpišejo natančno imena, stan in stanovanje vpisanih volilcev, in natančno pregledajo, ali je kak somišljenik izpuščen ali kak nasprotnik preveč vpisan. Poskrbi naj se takoj dokazne listine za reklamacije, t. j. krstni list (rojstni podatki) od rojstne župnije, svedočbo državljanstva od glavarstva, svedočbo enoletnega bivanja pa od županstva. Te oblasti morajo izdati te listine v reklamacijske namene takoj in brezplačno. Reklamacije naj se kar možno kmalu vložijo in sicer pri županstvu. Somišljeniki, reklamacijska doba je kratka a dragocena doba. Poznejše reklamacije so brezuspešne.

Torej na delo!

Vsa pojasnila v tem oziru daje brezplačno pisarna dr. Trillerja in dr. Novaka v Ljubljani.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. aprila.

— Deželni predsednik Schwarz in klerikalni demagog Šusteršič. „Ko je deželni predsednik Schwarz prišel z Dunaja, si je vzel komaj toliko časa, da se je preoblekel, potem pa se je hitro peljal k dr. Šusteršiču in ostal pri njem dolgo časa“ — tako se govori že včeraj in danes po Ljubljani. Vzlic temu, da je ta govorica splošno razširjena, je vendar ne verjamemo. Bržkone jo klerikali razširjajo, da bi obudili mnenje, kako velikanski vpliv ima dični dr. Šusteršič, tako da se brez njegove volje že nič več ne zgodi.

— Kljukec. Vsa Ljubljana ve, da je župan Hribar eden najdelavnejših ljudi, kar jih je v mestu. Vsakdo ve, da prihaja že ob polu 6. zjutraj na magistrat in kadar gredo Ljubljancje iz gostilne spat, vidijo jako pogostoma v županovi sobi na magistratu luč. In temu najdelavnejšemu someščanu je Šusteršič na nedeljskem shodu očital komodnost, češ — strmite nad tem dokazom — župan se pripelje na vsak shod in pravo čudo je, da je 8. t. m. prišel peš v „Mestni dom“. Tej oslariji so Šusteršičevi backi živahno pritrjevali in nihče ni zapazil, da se je bil Šusteršič sam na shod pripeljal in da se je tudi s shoda odpeljal. Ej, ta Šusteršič je res pravi kljukec.

— Kam plovemo — Šusteršičeva hujkanja rede že sadi! Z dežele se nam piše: Tukaj v našem okraju se je pripetil slučaj, ki kaže,

kako se razvija in že zori sovraštvo zapeljane, neukega občinstva proti našemu uradništvu! Pride vam neki kmet v davkarijo, želeč plačati neki mu naložen davek in zahteva od tam službujočega uradnika, naj mu spiše in da pobotnico, glasečo se na oni davek. Uradnik naredivši potrdilo, ga izroči kmetu. Ta pa, prejemši pobotnico, jo vtakne v žep, ne da bi bil plačal potrjene vsote in hoče meni nič tebi nič oditi iz pisarne! — Uradnik pa videvši, da kmet ne misli plačati odmerjenega in že potrjenega zneska, mu reče vljudno: „Oče, sedaj morate plačati, kar sem vam potrdil!“ Kmet mu nato kričee odgovori: „Bom že plačal! Vi pa sploh nimate meni nič zapovedovati; Viste naši hlapci, ki vas moramo rediti, drugega pa nič!“ Ko kmet nikakor neče plačati na dobljeno pobotnico, skoči uradnik proti njemu in mu vzame iz žepa štrlečo potrdilo. Kmet začne vpiti in razsajati rekoč: „Viste meni pobotnico ukradli iz žepa! Viste moj hlapec, zapomnite si to!“ Srditega in razsajajočega kmeta so uslužbenci odvedli iz pisarne ter se boje moral zagovarjati pred sodiščem radi razaljenja v službi stoječega c. kr. uradnika! — Ta slučaj kaže, da so one pri oknih deželnozbornske dvorane na cesto zaklicane besede dr. Šusteršičeve: „da uradniki samo žro in žro!“ padle na jako rodovitna tla. Sicer naj pa tudi vlada malo pazi na klerikalne demagoge in tribune, da ne bodo njeni vestno jej služeči uradniki trpeli na ugledu in časti! Gg. uradniki pa bodo menda dobro premislili ne glede na vse drugo, komu ali točneje za koga oddajo svoj glas pri bodočih državnozbornskih volitvah!

— Shod v Žireh nad Idrijo.

Politično društvo „Enakopravnost“ v Idriji, je sklicalo za dne 14. t. m. dva shoda v Žire. Pri dopoldanskem shodu je bila udeležba slaba, večinoma same ženske in otroci, kakih 70—80 oseb med njimi morda 10 volilcev. Predsednik g. notar Pegan iz Idrije je pozdravil navzoče in takoj zaključil shod, ker je bil sklican za volilce, ne pa za ženske in otroke. — Na to otvori nov shod domači kaplan ter farba navzoče, da je bilo joj. — Med drugim je rekel: Jaz sem bil osebno v Ljubljani in se informiral glede železnice pri Gostinčarju in vleuglednem županu Stanovniku. Ta dva sta mi povedala, da je dvorni svetnik Šuklje rekel, da je minister naklonjen tej železnici. Par socijaldemokratov in tudi dva domača kmata sta povedala mlademu kaplanu marsikaj gorkih, na kar seveda ni ugovarjal, temveč le z izreki sv. pisma hotel pokriti svojo nevednost. Popoldanski shod, na katerem je imel poročati predsednik konzorcija železnice Vrhnika-Idrija-Sv. Lucija g. župan Ivan Hribar, bil je mnogoštevilno obiskan. Udeležilo se ga je gotovo nad 300 kmetov volilcev. Gospod predsednik notar Pegan iz Idrije otvori tudi ta shod in da besedo g. županu Ivanu Hribarju. Ta je v stvarnem daljšem govoru poročal, v koliko je napredovala misel zgradbe železnice Vrhnika-Idrija-Sv. Lucija. Kmetje interesentje so poročalo sprejeli s pohvalo, na kar jim je g. poročevalec objubil se z vso vmeno posvetiti še nadalje k uresničenju zgradbe te železnice. Govorilo je na to še nekaj govornikov, ki so se vneli za kandidata g. I. Grudna iz Jeličnega vrha in Idrije, na kar je bil isti z velikem navdušenjem skoro soglasno proglašen kandidatom Vrhnika-Idrija-Logatec. Ta shod je pokazal, da se lahko zboruje brez zabavljanja na nasprotnike in da je navdušenje toliko večje, če se stvarno dokáže, kateri kandidat je boljši in sposobnejši zastopati interese svojih volilcev. Gospod predsednik je zaključil na to med živio-klci ta pomembni shod.

— Volilni shod v Ptuj.

V nedeljo je priredila „Narodna stranka za Štajarsko“ volilni shod v Ptuj; glavna točka dnevnega reda je bila določitev kandidata v ptujskem okraju za državni zbor. V tem okraju kandiduje, kakor je znano, na programu

Koroškeve „Kmetke“ zveze“ dvorni svetnik dr. Ploj. „Narodna stranka“ sprva ni nameravala postaviti v tem okraju svojega kandidata, ker so jo pa na zaupnem shodu v Mariboru zaupniki iz Ptujkega direktno pozvali, da naj postavi dr. Ploja proti kandidatu, se je morala vkloniti tej izrečni zahtevi. Nedeljski shod v Ptuj je bil v kljub slabemu vremenu mnogobrojno obiskan. Zavedni volilci iz najoddaljenejših krajev volilnega okraja so prihiteli na shod. Govorili so razni odlični kmetje, ki so vsi naglašali, da dr. Ploja ne marajo, zlasti zategadelj, ker ga vsiljuje mariborski Korošec. Za kandidata „Narodne stranke“ in neodvisnih volilcev je bil proglašen g. Jakob Zdravec, veleposestnik in lastnik paromlina v Središču. Proti tej kandidaturi je glasovalo samo 5 mož, vsi drugi so pa z navdušenjem pozdravili Zdravčev kandidaturu. Zdravec je na to v jedrnatih besedah razvil svoj program naglašajoč, da se bo v slučaju izvolitve v prvi vrsti potegoval za kmetke in narodne koristi. Na shodu navzoči volilci so se razšli z obljubo, da bodo z vsemi silami delovali na to, da bo izvoljen zares pravi kmetijski kandidat Zdravec.

— **Volilni boj v Savinjski dolini.** Za nedeljo, 14. t. m. imel je klerikalni kandidat dr. Povalej napreden shod v St. Pavlu ob Preboldu. Še le v soboto večer so našli redki njegovi privrženci korajžji nabiti lepke za tega kandidata. Še celo sam resnicoljubni „Slov. Gospodar“ ni znil o shodu ne bev ne mev! Vendar so neodvisni kmetje kmalu izvedeli o tej skriti nakani in v nedeljo po ranem opravilu se je zbralo nad 300 kmetov pred hišo Vedenika, da bi spoznali večnega kandidata. Veže, hodniki, sobe, vse je bilo natlačeno polno! Sobo, katero je kaplan za shod najel, držali so klerikalci zaprto, ker so se ustrašili ljudskega navela. Na hodniku, pred zaklenjeno sobo, je pretrpel Povalej zares klerikalno mučenstvo. Slišal je mnogo grenkih; med tem je nastajal trušč vedno večji po vseh prostorih je oril glas: Povalej na dvorišče! Zborovalci so se obrnili in v obči gneči med krikom in zvižganjem, ne da bi se bil znil besedo, je moral Povalej na dvorišče. Toda trušč je le naraščal; neodvisni so mirili ljudstvo, a Povalej je ves blede in pōten, spoznavši svoj fiasko, se odrekal besedi in jo potepeno odkuril proti farovžu! Vsa množica ljudstva jo je z urnebesnimi kliči udrla za njim, zvižgala in ropotala na raglje. Med obćim krohotom jo je stopical Povalej v varno zavetje! Nato so se kmetje zopet zbrali in v najlepšem miru in slogi zborovali; izmed govornikov je omenjati z navdušenjem sprejetje govore g. Fridriha in dveh kmetov domačinov. Ko se je dala kandidatura g. Robleka na glasovanje, je bila sprejeta soglasno; protini glasoval nihče! Da bi nam pa dr. Povalej ne očitil nelojalnosti, dala se je tudi njegova kandidatura na glasovanje: niti ena roka se ni dvignila zanj! Kmalu po lepo dovršenem zborovanju, smo opazili faliranega kandidata, kako jo je zadaj za župniščem med njivami klaverno mahal v spremstvu dveh fantov na cesto. Po veliki cesti se ni upal; zdaj je še dobil zadnji pozdrav! Čudimo se dr. Povaleju, ki je usiljiv, kot podrepna muha, da ne uvidi da je izgubljen! Zmaga neodvisnih kmetov dne 14. maja je že danes zagotovljena!

— **Sancta simplicitas!** Iz Celja: Zadnji „Slovenski Gospodar“ z dne 12. aprila t. l. skuša našo notico glede celjskega kaplana Jakoba Kosijskega, ki je na letošnjo velikonočno nedeljo v cerkvi imel politično-hujstakajoč govor, ožigosati kot lažnjivo ter podeli pri tem besedo kaplanu Kosiju samemu. — Ta naivni gospedek misli, ako bode sam rekel, da je to, kar je on govoril, povsem drugačno, nego pa je to, kar je trdil „Narodov“ poročevalec, potem pa je vse ovrženo. Pa čakajte malo! Vsak razsoden poslušalec tačasne „pridige“, je moral stvar pojmiti tako, kakor smo jo mi približili in kakor jo Kosi sam v bistvu tudi potrjuje. Kaj pa hočete dalje, vi „re-

snicoljubni“ gospod Kosi?! Mar mislite, da se bodedo hodili mi učit resnicoljubnosti k „Slovenskemu Gospodarju“ ali k „Slovencu“? Bi le bili raje molčali! Bolehmo lahko kvasite, kar hočete; zato imate svojega „Gospodarja“. — Ravno, ker vemo, kaj je duhovnikova dolžnost, ter znamo, kaj duhovnik sme in kaj naj bi ne smel, smo napisali tisti notico. Mi pišemo ljudem, ki še sami slihiijo in sodijo, pa tudi po tem delajo. In s tem končamo!

— **Naši „izobraževalci“ na delu!** Iz celjske okolice se nam piše: Naši agitatorji v črni suknji so sila agilni. Do pozno v noč hodijo okrog naših kmetijskih ljudi ter jim nevtrudno pihajo na dušo, da bi pač le volili kandidate, ki jih je za prihodnji državni zbor proglasila „Kmetška zveza“. Posebno žilavi so v celjski okolici. Pušnik, Kosi, „general“ vikar Gorišek, seve tudi včasih katehet Cestnik in prof. Kardinar so neumorno na delu za pristno krščansko prepričanje in — izkazovanje. Podrepnikov njihovih niti ne omenimo. — Pa menda vendar ni vse tako vzgledno-dobro in plemenito pri Koroščevi krščanski „Zvezi“, ker se morajo toliko pehati za njene kandidate?! Niti prižnica in spovednica ne pomagati več sami. Treba je vzeti potni les v roke. Da, časi se spreminjajo!

— **Neverjetno postopanje.** V nekaterih krajih se župniki branijo izdati rojstno izpričevalo reklamantom, ki reklamirajo za druge vpis ali izbris volilne pravice, češ, da izdajajo taka izpričevala samo tistim, katerih se tičejo. — Stvar postane aktualna v slučaju, da klerikalni župan vpiše v volilni imenik klerikalnega občana, ki še ni 24 let star. Ta brez dvoma ne rabi lastnega izpričevala za reklamacijo. Sovolilec pa, ki hoče reklamirati izbris takega volilca, pa mora imeti krstno izpričevalo: vsaj iz besedila zakona se da sklepati, da mora predložiti reklamant tako izpričevalo. — V črnom vrhu nad Idrijo župnik ni hotel napraviti krstnega lista sovolilec reklamantu o neopravičeno vpisanem mladoletnem volilcu; vsled tega se je reklamant pritožil na glavarstvo v Logatec, a to o. kr. okr. glavarstvo je župnikovo postopanje odobrilo, in sicer z odlokom z dne 6. aprila 1907 št. 5180. Za pritožbo na deželno vladu sedaj ni časa. — Na ta način je naravnost otežkočena reklamacija. — Svetujemo v takem slučaju, da reklamanti izrecno navajajo v reklamacijah, da župnik neče izdati rojstnega lista in da okrajno glavarstvo tako postopanje župnikovo odobrava. Odločevati ima končno o reklamacijah o. kr. okrajno glavarstvo samo in to ne bo moglo biti samo sebe po zobeh, če ne bo reklamacijam priloženo rojstno izpričevalo. Previdno pa je, da reklamanti prilože reklamacijam kaka dokazila, izpričevala, če so na razpolago, kakor šolska izpričevala, poselske knjižice itd. Pozor tedaj, volilci!

— **To je bratovsko!** V „Edinosti“ beremo dopis z Gorenjskega iz volilnega okraja Kranjske goratrich-Radovljica. V tem dopisu se predlaga, naj bi se v imenovanem volilnem okraju od vseh strank kandidiral g. Fran Kobentar, župan v Šent Jakobu v Rožu na Koroškem, da bi se s tem koroškim Slovincem dala prilika priti vsaj do enega državnoborskega poslanca, katerega sicer težko da bi dobili. G. Kobentar je mož poštenjak, dober gospodar, navdušen narodnjak, kmet, prijatelj delavcev in bi uspešno zastopal koristi koroških Slovinccev pa tudi volilnega okraja, v katerem bi ga izvolili, saj je ta volilni okraj njemu povsem znan, saj mu je izmed vseh krajskih najbližji. Dopis konča z besedami: Dajmo mi koroškim Slovincem, kar jim je vzela volilna reforma, dajmo jim mi, njihovi najbližji sosede, državnoborskega poslanca!

— **Jenikovne razmere pri goriških sodiščih.** Pred par tedni se je vršila na okr. sodišču v Gradšču ob Soči rasprava trgovske trvdke „Fratelli Marega“ in Gradšča proti Antonu Torkerju in Podbrda.

Tokom se je najel slovenskega odvetnika dr. Gruntarja v Tolminu. Ta je poslal v Gradšče svojega namestnika dr. Josipa Merfoljo, kateremu je posodnik Rencel prepovedal slovenski govoriti, češ, da on ne razume slovensčine in da je raspravni jezik okr. sodišča v Gradšču le italijanski. Ta slučaj nam jasno slika jenikovne razmere na goriških sodiščih. Italijanski odvetnik se poslužuje na slovenskih sodiščih na deželi vedno in povsod italijanščine, po gorah na Goriškem se sestavljajo zapisniki italijanski, raspravlja se v italijanščini in tudi rassodbe izhajajo v italijanskem jeziku. Ni se še nikdar zgodilo, da bi se italijanskemu odvetniku skrivil las v jenikovnem osiru na goriških sodiščih. Slovenski sodnik raspravlja in rassoja v italijanščini, ker zna italijanski oz. ker mora znati. Kaj bi se zgodilo, če bi slovenski sodnik postopal enako kakor sodnik Rencel v Gradšču t. j., da bi raspravljaj in sodil le slovenski? Opozorjamo na ta slučaj prihodnje naše državne poslance in predsedstvo okrožnega sodišča v Gorici in višjega sodišča v Trstu.

— **Narodno-napredna stranka goriška odpošlje** v smislu sklepa izvrševalnega odbora k namestništvu v Trst deputacijo, da protestira proti sankciji novega deželnozbornskega volilnega reda.

— **Turške razmere pri poštnem ravnateljstvu v Trstu.** Prijatelj našega lista nam piše: Dne 11. beri enajstega marca letos je umrl v Pulju poštni kontrolor Josip Filic, vrl narodnjak. Vzlic temu, da je poštni načelnik v Pulju takoj vse potrebne dokumente poslal ravnateljstvu v Trst, se vdovi Filicovi še do danes, to je v 36 dneh ni nakazala ne posmrtnina, ne pokojnina, ne odgojnina. Povsod drugod, kjer ne vladajo turške razmere, reši se tak akt v treh dneh, le pri tržaškem poštnem ravnateljstvu, kjer vladajo še srednjeveške razmere, tega akta niso mogli v 36 dneh rešiti, poslali naj bi ga v Ljubljano, ter bi ga bil zadnji najzanimivejši sluga finančnega ravnateljstva rešil v desetih minutah. Mislimo, ako bi bil pokojni Filic Lah, bila bi njegova vdova že zdavnaj imela nakazano to, kar ji po postavi gre.

— **Pri večerajšnjih volitvah** so se posebno odlikovali vrlji Barjani, ki so v kljub slabemu vremenu prihiteli v izredno velikem številu na volišče, da oddajo svoje glasove naprednim kandidatom. Videli smo Vidmarja, Skaparja in druge zavedne može z Barja, ki se niso strašili ne truda ne slabega vremena, da bi ne prihiteli na volišče, kamor jih je klicala strankarska dolžnost. Vsa čast takšnim zavednim ljudem! Skoro vsa ljubljanska okolica je klerikalna in klerikalni so tudi skoro vsi gostilničarji okolici, a vendar posejajo naši somišljeniki v petek in svetek te gostilne. Zakaj bi ne podpirali svojih ljudi? Zato bi priporočali našim somišljenikom na Karolinški zemlji gostilno g. Jakoba Vidmarja, ki je zaveden narodnonapreden mož, kjer bodo prav tako izvrstno, ako ne še bolje, postreženi kakor v najboljši klerikalni okoliški gostilni. Pripomnimo, da gre velika zasluga zato, da so Barjani tako zavedni narodnonapredni može, g. nadučitelju Črnogorju.

— **Socijalni demokratski kandidujejo** tudi v II. razredu dr. Ant. Dermoto in Etbina Kristana. Naprednim volilcem pošiljajo izpolnjene glasovnice s pozivom, naj se „otresejo varuštva“ in volijo imenovana dva kandidata, češ, da „vlada sedaj v mestni hiši brez kritike, brez opozicije, brez stika s ljudstvom klika“. Zavedni napredni volilci se pač ne bodo dali speljati na te limanice in bodo volili od narodno-napredne stranke nasvetovane kandidate. Čujemo, da nameravajo nekateri poštni uradniki glasovati za socijalne demokrate.

— **Iz sodne službe.** Za sodnega kancelista je imenovan vojaški podčastnik g. I. Sajovic in šenčurja namesto g. I. Mahorčiča, ki je premeščen v Loč.

— **„Slovenske Matice“ GL. odberova seja** bo v petek, dne 19. maja, travna ob polu šestih v društveni pisarni. Spored: 1. Naznanila predsedništva. 2. Potrditev zapisnika o 149. odborovi seji. 3. Poročilo o pripravi na občni zbor. 4. Tajnikovo poročilo. 5. Služajnosti.

— **„Splošno kreditno društvo“** v Ljubljani je darovalo dijaškemu podpornemu društvu „Radogoj“ ob računskem sklepu 50 K. Odbor je izrekel temu denarnemu zavodu zahvalo in želi, da bi vsi slovenski denarni zavodi odločili vsako leto vsaj nekaj svojega dobička redno v dijaško-podporne namene.

— **Naša rojakinja ga. Boritnik-Zvonarjeva**, ki je bila zadnja leta angažirana pri bolgarskem narodnem gledališču v Sofiji, je podala, kakor posnemamo iz sofijskega „Dnevnika“, ostavko, ki jo je te dni gledališki intendant tudi sprejel. Ga. Zvonarjeva zapusti bolgarsko gledališče, kakor pravi „Dnevnik“, „radi neprijetnosti, ki jih je imela s zdravnikom Kleinom“, in se vrne zopet v Zagreb.

— **V čast in slovo šolskemu svetniku Avguštinu Westru** se je v posvetovalnici I. ljubljanske gimnazije zbral v nedeljo ob 10. uri dopoldne ves učiteljski zbor, ob navzočnosti g. deželnega šolskega nadzornika Fr. Hubada, hoteli onemu slovesno častitati k podelitvi naslova „šolskega svetnika“ povodom njegovega prestopa v pokoj in se obenem korporativno posloviti od njega. G. ravnatelj A. Senekovič se je v presrčnih besedah obrnil do slavljence in je v svojem govoru spremijal njega življensko pot, dolgo pot, ki jo je nastopil l. 1857. mali deček z Bleda kot prvošolec v ondanjo ljubljansko gimnazijo, pot, ki je mladeniča peljala potem kot modroslovca na Dunaj (l. 1865.), ki ga je kot poskusnega kandidata privedla nazaj v Ljubljano (l. 1870.), a ga je kot profesorja (leta 1872.) zanesla v daljno Pančovo, od tam v Budjevojice (1877) in mu končno prisodila mirno delovanje v Ljubljani od l. 1884.—1906.) tekot celih 22 let. Menjavali so se profesorji na I. drž. gimnaziji, a profesor Westar je stal nepremakljiv, vedno čil in točen, vedno dobrohoten in ljubezniv; le sedem profesorjev deluje na zavodu še izmed 30, ki so tvorili l. 1884. učiteljsko osebje ljubljanske I. gimnazije. Zdaj odhaja zopet eden, odhaja po zaslugi s častjo in odlikovan. Naj uživa še dolgo pokojna svoja leta, a naj se še spominja zavoda in kolegov, ki ga ne bodo pozabili. — Svetnik Westar se je iskreno zahvalil za laskave besede in je želel vsem kolegom, da bi doživeli tak časten dan, kakor ga praznuje danes on, z isto čilostjo. Dve dijaški deputaciji sta častitali v slovenskem (osmošolec Natlačič) in v nemškem (sedmošolec Moro) jeziku, slavljencu v njegovem odlikovanju in sta mu v slovo izrekli v imenu dijakov zahvalo za njegov pouk, ki jim ostane zbog profesorjeve ljubeznivosti vedno v lepem spominu.

— **Rdeči križ.** Dne 13. t. m. se je vršil občni zbor deželnega in gospenjega pomočnega društva Rdečega križa za Kranjsko. Društveni predsednik gosp. cesarski svetnik Ivan Murnik je pozdravil navzoče društvene člane in gospoda vojaškega odposlanca štabnega nadzdravnika dr. Antona Weissa. Potem je predsednik na kratko razložil društveno delovanje v letu 1906, s katerim je minilo 40. let od ustanovitve gospenjega pomočnega društva za Kranjsko in štiri leta od spojitve z leta 1879. ustanovljenim deželnim pomočnim društvom za Kranjsko. Na zvezanem zborovanju avstrijske družbe Rdečega križa, ki se je vršilo dne 27. maja 1906. na Dunaju, je bilo društvo s podružnicami zastopano po odposlancih: gospodu o. kr. sekoijskem šefu Ludoviku Dimitzu, Nj. ekselenciji gospodu Viktorju baronu Heinu, ekselenciji Olgi baronici Heinovi in g. o. kr. sod. nadsvetniku dr. Andreju Ferjančiču. Vseled smrti o. in kr. mornarskega zdravnika v pok. gosp. Antona Paichelna je društvo izgubilo zdato zdravniško pomoč za slučaj vojne. Društvo je dobilo v preteklem letu tri dragocene ponudbe za brezplačno prevzetje za posebno oskrbo, in sicer od gospe dr. Feliksa in Julija Muhra na Bledu za deset ranjenih častnikov in pet ranjenih oseb moštva, dalje od presvetlega gospoda Hugo kneza Windisch-Gratza iz Haasberga za 10 ranjenih častnikov in za 30 ranjenih oseb moštva, in od presvetlega gospoda Hermana princa Schönburg-Waldenburg iz Šneperka za dva rekonvalescenta častniškega stanu in za rekonvalescente od stanu moštva. Dalje je tudi okrožni zdravnik na Bledu g. dr. Emil Klimek zagotovil brezplačno zdravljenje ranjenov, ki bi bili v blejskem gradu nastanjeni. V svrhu zavaritve razširjenja epidemičnega legarja, ki se je februarja meseca leta 1906 v Hrastniku

silno pojavil, se je c. kr. namestništvo v Gradcu posluževalo bolniških barak Rdečega križa. Tudi iz tukajnjega filijalnega skladišča za pomoč v sili se je poslala v Hrastnik ena baraka s oddelnimi stenami in popolno opravo. Ko je epidemija nehala, se je baraka in oprava na lici mesta desinficirala in tukajšnjemu skladišču dne 25. julija 1906 vrnila. Koncem leta 1906. je imelo društvo 5 častnih članov in 284 rednih članov. Podružnice, katerih je 14, so pa imele 685 članov. Dohodkov je bilo, in sicer članarine 1186 K, prispevkov podružnic 833 K 4 h, darila 1300 K, med temi od Kranjske hranilnice 1200 K in od g. Josipa Luckmannna 100 K, obresti vrednostnih papirjev in hranilničnih vlog 4807 K 14 h; izdatkov je bilo: 965 K 59 h upravnih stroškov, 2327 K 60 h za podpore invalidom in njih vdovam in 316 K 3 h kot prispevek centralnemu fondu. Koncem leta 1906 je znašalo premoženje a) prosta porabna imovina 74.608 K 99 h, b) vezana imovina 42.950 K 54 h, c) imovina zaklada za podpore v mirnem času 3480 K 5 h, d) jubilejni mirovni zaklad 750 K, tedaj skupaj 121.789 K 98 h. Račun se je vzel brez ugovora na znanje. Pri dopolnilni volitvi treh članov v odbor so bili izvoljeni gg.: tovarnar Ivan Baumgartner, stolni prošt Ivan Sajovic in dež. nadsvetnik Matija Zamida. Za računsko preglednika sta pa bila izvoljena gospoda dež. računski revident Henrik Lindtner in tovarnar Adolf Eberl. Končno izreče predsednik svojo najvdonejšo zahvalo vsem onim, ki so podpirali društvo, pospeševali društvene smotre in izreče željo, da bi človekoljubno in patrijotično podjetje Rdečega križa, katero skrbi ne samo za bodočnost, temuč tudi v sedanosti takoj priskoči z vsemi močmi za občni blagor na pomoč, občinstvo izdatno podpiralo. Pristop je omogočen z letnim doneskom 4 K. Avstrijska družba Rdečega križa je izdala dosedaj že stotisoče kron za izobrazbo bolniških strežnikov, več kot 3 milijone kron podpor invalidom in drugim k armadi spadajočim osebam izplačala, kakor tudi druga dobrodelna podjetja izdatno podpirala, in sicer to tako tiho in brez vsake reklame, da žali bog večina prebivalstva še nima pojma o namenu Rdečega križa. Ta odlična družba je gotovo vredna, da se ves narod zavzema zanj in njene smotre vsak po svoji moči podpira. Nato je odbornik g. Doberlet izrekel zahvalo v imenu vseh gospodu ces. svetniku Murniku za njegovo trudapolno delovanje kot društveni predsednik in želi, da bi ljubi Bog še dolgo let ohranil društvu tega požrtvovalnega predsednika. V zahvali za te laskave besede pripomni gosp. predsednik, da izrečeno priznanje ne pripada njemu samemu, temuč vsemu odboru. Obenem g. predsednik tudi poudarja, da g. višji štabni zdravnik dr. Weiss kot zastopnik kornega poveljstva izkazuje društvu veliko naklonjenost in podporo in mu zato v imenu društva izreče zasluženo zahvalo.

— **Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih.** Kranjska podružnica avstrijskega pomočnega društva za bolne na pljučih imela je dne 6. t. m. v mestni dvorani svoj letošnji občni zbor, na katerem je sklenila da se po zgledu drugih krovinov odsihdob imenuje „deželno pomožno društvo za bolne na pljučih“, da pa pri tem ostane podružnica „avstrijskega pomočnega društva za bolne na pljučih“ na Dunaju. Občni zbor otvoril je predsednik Rudolf grof Chorinsky. Iz tajnikovega poročila posnemamo sledeče: Društvo otvorilo je v pretečenem letu v Ljubljani oskrbovalnico za jetičnike in je kupilo stavbeni svet za otroško zavetišče, ki se prične že to leto graditi. S tem je društvo v kratki dobi treh let — kajti toliko časa je preteklo od njega ustanovitve — oživotvorilo boj proti jetiki, ki je že sedaj zelo obsežen, ki pa postane po otvoritvi otroškega zavetišča še mnogo uspešnejši. Razven tega je društvo v preteklem letu poslalo šest skrofuleznih k jetiki nagnjenih otrok v morskoro zdravilišče v Gradcu in je nekaterim jetičnikom, ki so vsled svoje boleznosti postali dela nezmožni, omogočilo zdravljenje v zdraviliščih, s čimer jim je zopet pripomoglo k dela zmnožitvi. Toda ti uspehi pridejo komaj v poštev v primeri z delovanjem, ki ga društvo razvija v oskrbovalnici za jetičnike. Oskrbovalnica je nekaj osrednji zdravstveni urad, ki vodi in odreja vse, kar je v boju proti jetiki potrebno. Ona nam omogočuje domovno odvajanje jetike. To dosrega svoje uspehe s tem, da neprestano oskrbuje in nadzira jetične rodbine. Funkcionarji oskrbovalnice — zdravnik in strežnice — obiskujejo rodbine vedno na njih domu. Neozdravljive jetičnike, ki bolezen posebno lahko raznašajo, skušajo oddati v hiralnice, ozdravljive v zdravilišča. Kjer se to ne da

doseči, izolirajo bolnika, podučujejo njega sestanovalec o varstvenih npravah, razkužujejo stanovanje, obleko in perilo, krepijo bolnika in oslabele rodbinske člane, osobito otroke in jim v ta namen brezplačno nakazujejo mleka, kruha in drugih redil, če treba preskrbijo jetičniku lastno postelj, omogočijo rodbini, da si najame večje stanovanje, če se sicer bolnik ne more uspešno izolirati itd. To domovno odraščanje je danes najuspešnejše sredstvo v boju proti jetiki, kar deluje strogo proflektično in skuša preprečiti vsak nov slučaj obolenja. Ljubljanska oskrbovalnica deluje pod vodstvom društvenega zdravnika dr. Levičnika že več mesecev uspešno; namerava pa se ustanoviti oskrbovalnice tudi drugod posebno v industrijskih krajih, na pr. v Idriji. Te oskrbovalnice delovale bodo še mnogo uspešnejše, ko se otvori otroško zavetišče. Tako se društvo prizadeva na vse mogoče načine, da dožene svojo važno nalogo. Njega delovanje dalo je osrednjemu društvu parkrat tekom leta povod izreči kranjski podružnici posebno laskavo priznanje. Vkljub temu uspešnemu delovanju in resnemu stremljenju društvo ni pridobilo na simpatijah občinstva. Število rednih članov, ki plačajo vsaj 2 K na leto, skrhilo se je od 521 na 397. Temu so deloma pač vzrok pri nas vladajoči odnošaji, ki stavlajo na postrtovalnost občinstva velike zahteve, vendar je naglašati, da članstvo in podpiranje pomožnega društva za bolne na pljučih ni le čin dobrotelčnosti in ljubezni do bližnjega, temveč važno socialno delovanje. Jetika je kuga, ki ne prizanaša nikomur; s tem da sodelujemo pri nje odvrčanju, ne pomagamo le ubogim jetičnikom, temveč čuvamo tudi sebe in svoje otroke. Razven 397 rednih članov, ki plačajo najmanj 2 K na leto, ima društvo 11 ustanovnikov, ki plačajo enkratno svoto 500 K ali pa tekom 5 let vsako leto 100 K, in 16 podpornikov, ki plačajo enkratno svoto 200 K ali na leto po 20 K. Osobito število zadnjih moralo bi biti mnogo večje. Na subvencijah dobilo je društvo leta 1906 od osrednjega društva na Dunaju 4000 K, od občinskega sveta ljubljanskega 500 K in od kranjske hranilnice 500 K. Omeniti pa je, da je občinski svet ljubljanski z ozirom na uspešno delovanje oskrbovalnice subvencijo za leto 1907 zvišal na 1500 K, zakar mu je društvo izreklo srčno zahvalo. Osrednje društvo na Dunaju pa je poleg izdatne subvencije 4000 K prispevalo tudi k nakupu zemljišča za otroško zavetišče, ki je stalo 20.000 K. Društvo samo je imelo v ta namen le 10.000 K. Ostalo vsoto pa je preskrbelo osrednje društvo s tem, da izplačuje kranjski podružnici skozi 30 let letni znesek, s katerim se amortizira vsota 10.000 kron. Tajnik se je slednjič zahvalil vsem prijateljem in podpornikom društva ter novinarjem za njih podporo in je končal z željo, da bi prizadevanje društva, ki tvori važen del velikih socialnih nalog sedanosti, kmalu našlo simpatijo občinstva in vzbudilo sodelovanje vseh krogov. Iz blagajnikovega poročila posnemamo, da je imelo društvo v šestih letih letno priložnost 16.239 K 45 v dohodkov in 1732 K izdatkov. Od preostalega premoženja 14.507 K 45 v investiralno se je 10.000 K na stavbišče za otroško zavetišče. Pregledovalec računov, gospod nadzornik Morio Hladik poročal je, da so vse knjige in vsi računi v redu in je predlagal, naj se da blagajniku in odboru absolutorij. Na to vršila se je volitev odbora 16 članov, o kateri poročamo, ko se bode odbor konstituiral.

Zadruga krojačev, krojačič, klobučarjev in krznarjev v Ljubljani je imela v nedeljo dop. v hotelu "Ilirija" svoj letošnji redni občni zbor, ki je bil prav dobro obiskan. Zborovanje je otvoril načelnik g. Jeločnik, ki je prisrčno pozdravil vse navzoče članice in člane ter oblastvenega zastopnika konistka g. Rupnika in zadrugnega inštruktorja g. dr. Blodiga. Zapisnika zadnjega rednega in izrednega občnega zbora sta se prečitata in odobrila. Glede umazane konkurence je vprašal gosp. Kraigher, kaj se je storilo v tem oziru. Gospod načelnik je dejal, da se je v časopise dal razglas (poslano) proti trdki Netscheck, ki pa ni tožila, ker ni bila razžaljena. O delovanju in premoženju društva v preteklem letu je poročal g. načelnik sledeče: Zadruga je imela v minulemu letu 7 odborov, pri katerih se je vzel na znanje 52 uradnih vlog mestnega magistrata, trgovske in obrtne zbornice in deželne vlade, med drugim tudi, da je deželna vlada potrdila premembo pravil. Zadruga je imela v minulemu letu dva izredna shoda in sicer dne 4. marca veliki protestni shod, skupno z zadrugo čevljarjev, na katerem je poročal predsednik zveze avstrijskih krojaških mojstrov gospod Fran Wegl s Dunaja, drugi shod se je pa vršil 16.

decembra. Oba sta bila važnega pomena. Zadruga ima koncem leta 75 moških in 58 ženskih, skupaj torej 133 članov. Na novo je pristopilo k zadrugi 6 moških in 6 ženskih krojačič. Med letom je umrlo obrt 6 članov, 4 člani so pa umrli. Vajencev se je vpisalo 19 moških in 40 ženskih, 20 vajenk je bilo vpisane oproščenih, pravilno oproščenih vajencev in vajenk je pa bilo 38. Dohodkov je imela zadruga v minulemu letu 769 K 39 v, izdatkov pa 647 K 93 v. Skupno premoženje zadruge je znašalo 31. decembra 1905 1347 K 67 v, 31. decembra 1906 pa 1430 kron 18 vin. K temu poročilo je poročal preglednik g. Presker, da so vse knjige in računi v redu. G. Kraigher je protestiral, da se je izdalo za pogrebne stroške in podporo, ker zadruga ni nobeno bolniško in podporno društvo. G. Jeločnik je pojasnil, da je zadnji občni zbor sklenil dati podporo nekemu članu. Gospod Kraigher je menil, da so pravila merodajna in ta ne dovoljujejo dati podporo. G. Zadrnik je vprašal, kako je to, da presegajo stroški 3/4 dohodkov, kar po pravilih ne smejo. G. Jeločnik je odgovoril, da so izdatki zelo veliki, in osebno napadel predgovornika, ki je protestiral proti temu in zahteval, naj se določijo prispevki po pridobitnosti. Vprašanje je, če so stroški bili vsi potrebni. Naj se spremene pravila, ako se s 3/4, dohodki ne more shajati. G. Kraigher je želel, naj bi imela zadruga predsednika, tajnika in blagajnika v treh osebah, ne pa v eni, kot jih ima zadruga krojačev. Naj se vsi trije plačajo. Poročilo o delovanju in premoženju zadruge je bilo nato sprejeto. Potem se je sklenilo, da zadruga odstopi od deželne zveze zadrug, ker ta zveza ne dela čisto nič. Nasprotno pa ostane zadruga pri zvezi krojačev na Dunaju. Pri vršilih se volitvah so bili izvoljeni v odbor gg.: Casserman, Rožič in Zadrnik, v razsodišče gg. Krejči, Presker in Vilfan, v preiskovalno komisijo vajencev, ki so oproščeni, gg. Casserman, Globelnic, Hribar, gđ. Jančar in ga. Palme, za revizorja za leto 1907 pa gg. Leutgeb in Presker. Nato je dr. Blodig govoril o novem obrtnem redu, ki stopi v veljavo 17. avgusta, povedal razloček med pomočniki (Gehilfen) in pomagaci (Gesellen) ter pojasnjeval določbe glede teh in preiskovalne komisije, iz koliko in kakšnih oseb bo obstojala, kdo bo smel po novem obrtnem redu izvrševati obrti itd. Pri razgovoru o določitvi doklade je predlagal g. Kraigher, naj se zadruga do 17. avgusta razpusti, ker se ne izplača, jo vzdrževati, ker nima nikjer nobene veljave, kar je pojasnil g. dr. Blodig, da razpustitev ni mogoča niti po starem niti po novem obrtnem redu. G. Zadrnik je zastopal mnenje, da naj se doklada ali opusti ali pa razmeroma razdeli po dohodkih članov. G. Ložar je prijemal zastopnika obrtnikov v trgovski zbornici pasarja Kregarja in krojača Globelnika, naj bi tam kdaj usta odprla za obrtni stan ter vpraševal, če morda spita ondi, ker se nič ne stori za obrtnike. (Pač značilne besede te, že zato, ker so prišle iz ust gosp. Ložarja kot pristaja stranke, h kateri spada omenjena dva zastopnika!) Doklada se je nato določila na 1 K za leto. Pri raznoterosti je govoril g. Zadrnik glede stroškov za učni tečaj, ki ga je priredila vlada, ki zahteva, naj stroške pokrije zadruga. Zahteval je, naj se zadruga temu upre. Trdil je nadalje, da vlada glede obrtnih razmer v Ljubljani silna zmešnjava in se pošilja obrtnik od enega do drugega, kadar hoče varovati svoje koristi. Oblast ne dela tako, kot zakon zahteva. Gospod konistat Rupnik pojasni, da se morata mojster in vajenec držati pogodbe. Poudarjalo se je nato, kako konfekcija ubija krojače, ki z novim obrtnim zakonom ne dosežejo ničesar. Treba se je zediniti in ne delati konkurence med seboj. Zastopnik pomočniškega zbora g. Brozovič je želel, naj bi odbor mojstrov nadzoroval, da ne bodo imeli nekateri mojstri preveč učencev, ki morajo delati, dočim so pomočniki brez dela sprehajajo. Naj se uredi razmerje med vajenci in pomočniki. Gospod predsednik je nato, zahvalivši se za udeležbo, zaključil zborovanje.

Dobrotelno društvo tiskarjev na Kranjskem je imelo v nedeljo dopoldne v steklenem salonu Perlesove restavracije v Prešernovih ulicah svoj letošnji redni občni zbor. Ko je predsednik g. O. Planinc vse navzoče pozdravil, podal je zapisnikar g. P. Jeločnik poročilo o društvenem delovanju v minulemu letu. Odbor je odobril tekoče zadeve v osmih sejah in priredil dne 16. decembra lepo in dobro obiskano božičnico; 24 vloženim prošnjam se podpore se je ugodilo, dočim so bile 4 prošnje odklonjene. V toku leta je društvu odml član g. Frano Krše; dne 31. decembra 1906 je stalo dru-

štvo 149 članov, od katerih jih je bilo v Ljubljani 121. Računski zaključek za leto 1906, o katerem je poročal blagajnik g. A. Strekelj, izkazuje 995 K 29 v dohodkov in 548 K 59 v stroškov, tedaj prebitka 446 K 70 v, s katerim je društveno premoženje naraslo na 2058 K 15 v. Ko je še predsednik očrtal v daljšem govoru desetletno društveno delovanje in omenil najvažnejše dogodke iz društvene zgodovine, so se poročila vzela odobruje na znanje in se izrekla vsem, ki so društvo na en ali drug način tudi v preteklem letu podpirali, najiskrenejša zahvala. V novi odbor so bili voljeni sledeči gospodje: predsednik O. Planinc, podpredsednik I. Komar, zapisnikar P. Jeločnik, blagajnik A. Strekelj, odbornika M. Horvatin in F. Krašovic, namestnika D. Miličević in A. Volek, pregledovalca računov F. Jezeršek in F. Šalehar.

Narodni kolek in volilni boj. Družba sv. Cirila in Metoda mogla bi biti deležna gnotne podpore tudi v sedanjem volilnem boju. Vsako pismo, tihoče se volitev, naj se kolekuje z narodnim kolekom, prilepiti naj se narodni kolek in na vsak volilni listek. "Družbo sv. Cirila in Metoda" naj gnotno pospešujejo tudi volilni shodi. Na vsakem shodu katerekoli domače stranke so zbrani Slovenci, ki se posvetujejo, kako treba postopati, da se temljem njihovih načel doseže več koristi za narod. Zborovalci in volilci, ob vsakem shodu in ob volitvah spomnite se vsaj z malim darom "Družbe sv. Cirila in Metoda".

Narodni kolek v korist "Družbe sv. Cirila in Metoda" uporabljati na vseh uradnih spisih je sklenil odbor občine okolica Mozirje in občine Stara Loka, prav tak posnemanja vreden sklep je storil odbor hranilnice in posojilnice v Stari Loki. Te vzglede narodne zavednosti in delavnega rodoljuba posnemajte slovenske občine in slovenski zavodi!

Konjerejski odsek. Glavno zborovanje konjerejskega odseka bo dne 30. aprila 1907 ob pol desetih pri c. k. kmetijski družbi v Ljubljani. Dnevni red: tajniško in blagajniško poročilo za l. 1906, posvetovanje o proračunu za leto 1907, volitev predsednika in treh odbornikov.

Pomarancar II. Ko se je mudil škof v nedeljo teden v Kranju, so mu seveda v soboto zvečer napravili serenado. Sredi zadnje pesmi je prišel knez in škof osebno zahvaliti pevce. Vse je pričakovalo lepega nagovora — kakršnega smo vajeni pri takih prilikah in od takega moža. Kranjčani se niso motili. Govornik je res naš Anton Bonaventura in zato so slišali takle imeniten govor: "No, dober večer! Ja, ja, lep zbor imate, ja sem že slišal o njem — ja, lep kor — ja lep — prav lep zbor. Pa lahko noč." Gotovo je Pomarancarju hudo — ker ga je prekosil g. knez in škof in ni več prvi in edini govornik tega duhovitega žanra v naši mili domovini.

Hlod ga je zmečkal. Posestnik Martin Zajc iz Idrije je šel dne 12. t. m. popoldne pogledat k svojemu čebelnjaku na Jeličnem vrhu. Nazaj grede je postal v dotičnem gozdu pri posestniku Janezu Lapajnetu in kajžaru Gašparju Razložniku, ki sta hlode žagala. Pri tej priliki se je pa prežagani hlod zavalil nazdol in podri Zajca kakor tudi Razložnika. Zajcu je bila zmečkana lobanja tako, da je na licu mesta umrl, pa tudi Razložnik je dobil notranje poškodbe, ker bruhla kri in mu je bila tudi kost desne noge strta.

Umrli je v Postojni daleč na okrog znani in obče priljubljeni g. Janez Istenič st. N. v m. p.!

Samomor. Dne 12. t. m. je našel bajtar Janez Česnik iz Palčja 51 let starega, slabomnega Antona Bratuša iz Velike Pristave, ki so ga že od 19. sušca pogrešali, v Klešinski senožeti pri Sušjaku z revolverjem v roki na hrbtu ležečega in mrtvega. Ustrelil se je dvakrat v vrat.

Občni zbor radovljiške podružnice slov. plan. društva na Bohinjski Bistrici je bil izvanredno živahan in zanimiv. Udeležilo se ga je izredno mnogo članov in tudi zastopnik koroške podružnice njen podnačelnik dr. Oblak iz Celovca. Predsednik podružnice g. dr. Janko Vilfan je v glavnih potezah očrtal obširno delovanje podružnice v preteklem društvenem letu, podrobno pa je poročal o tem znamenitem delu g. tajnik, o finančnem stanju podružnice pa g. Pohlin; eno kakor drugo poročilo se je glasilo ugodno ter v čast podružnici, ki je najvažnejša med vsemi in ima poleg koroške najobširnejši delokrog. Nato se je razvila živahna debata, katero je otvoril zastopnik koroške podružnice dr. Oblak; v svojem daljšem govoru je poudarjal pomen radovljiške podružnice, ki je v prvi vrsti poklicana varovati slovenski središč Bohinje, storila je v sednji sezoni znamenita dela ter je v dveh osirih

prva: sklicuje občne zборе sunaj svojega sedeža, lani na Bledu, letos v Bohinju, ter s tem popularizira planinsko idejo, — prva je začela s sistematičnim, prevažnim delom za reklamo. Oboje je priporočal govornik v posnemanju osrednjemu odboru; krivica se godi podružnici, ako se ji očitata premalo intenzivno delavnost. Posebna zahvala gre g. tajniku, ki se mu izreče zahvala. Delavnost podružnice je pohvalil tudi imenom osrednjega odbora g. dr. Tominšek, ki je poudarjal, da je odbor vedno upošteval važnost podružnice ter ji in nikdar očitati, da ni storila svoje dolžnosti. Občni zbor je vzel to izjavo z zadovoljstvom na znanje. Sprejelo se je mnogo koristnih nasvetov in predlogov, ki so jih stoli delavni člani gg. župnika Berlio in Piber, dr. Andrejka i. dr., med drugim predlog dr. Oblaka, da delujeta koroška in radoljiška in sploh podružnice ob novi progi vzajemno roko v roki, — pa tudi protest zoper ustavitve "Plan. Vestnika" pred 1. majem, kar bi bilo proti društvenim pravilom. Izvolil se je odbor, ki mu je prej kot slej načeluje dr. Vilfan. Z navdušenjem so se zborovalci razšli soglasujoč v tem, da tako živahnega obč. zbora še ni bilo. — Radi obilice zborova prinašamo to poročilo še le danes.

Stavbno gibanje ob novi železnici. Na Bledu se misli letos na novo sezidati, oziroma prezidati do 40 poslopij. Tudi v Bohinju se bo zidalo veliko zlasti ob jezeru, kjer namerava verski zaklad še letos dati parcelirati svoje prostrano zemljišče.

Nesreča pri igri. Na Bledu sta se igrala dveletni in devetletni deček v sobi "lovca". Starejši je vzel v roko očeto vo puško, pomeril na brata in ker je bila puška nabasana, mu prestrelil prsi. Ubogi otrok je bil v trenutku mrtve.

Postajališče Bela peč na Gorenjskem se otvori baje že začetkom maja. To postajališče je precej naprejeno proti hotelu Mangart pri postaji Rateče-Bela peč. Zopet nov dokaz, kako dosledno delajo Nemci edino sami zase in da skušajo najtolerantnejšega Slovence ugonobiti ali vsaj škodovati mu po vseh močeh.

Odvetniški uradniki v Gorici si ustanove lastno skupino kot podružnico društva slovenskih odvetniških uradnikov v Celju.

Motocikel eksplodiral. V soboto je blizu Tržiča na Primorskem vitezu Jakobu Albertiju eksplodiral motocikel na bencin. Vrglo je Albertija 6 do 7 metrov v zrak. Ko je padel na tla, se je zelo poškodoval. Prepeljal so ga v bolnico. Kolo je seveda vse razbito.

Štrajh. V Trstu je stopilo 80 delavcev I. tržaške tovarne za luščenje riža v štrajh, ker ne dobe zahtevanih 25 odstotkov zvišanja plače. Tovarna jim ponuja samo 10 odstotkov.

Reparski napad. Kurjača Edvarda Marsiča so v Trstu napadli trije neznanci in ga oropali ure in veržice. Policija je prišla dva Italijana iz kraljestva.

Iz strahu je skočila skozi okno v Trstu strojnikova žena Helena Batelg, ker je pridrel v njeno sobo neki 16letni srednješolec pijan in razgrajal kot divjak. Ženska se je zelo poškodovala.

Nagla smrt. Nenadoma sta umrla v Trstu 66letna Marija Zorc in 34letni Viktor Zadrnik.

Nesreča. 50letni kamnosek Alojz Lavrenčič v Trstu je zapal pijan na železniškem mostu v ulici S. Marco in padel v spanju na cesto. Zlomil si je ključnico.

Čudno pišče. V Pulju je "Kmetijska družba" dala izleči jajce italijanskega kurjega plemena "Standard" domači kokoši. Iz jajca se je izleglo 9. t. m. pišče, dolgo 12 centimetrov s štirimi peroti, štirimi nogami in glavo z enim samim očesom in dvema kljunoma. Pišče je živelo eno uro.

Iz stanovanja ni hotel ti tesarski mojster Imbro Boršič v Kustošiji na Hrvaškem. Zato so ga hoteli s silo pregnati in so prišli nađen stražniki. Ker se jim je Boršič ustavljal, napadli so ga s sabljami in ga težko ranili po glavi in drugod. Sodi se, da so se stražniki nekoliko pre nagliali.

Stekla mačka. V Pleternici na Hrvaškem je neki rasposajen deček vrgel čisto mirno mačko par metrov globoko. Mačka je vsled tega stekla. Od nje popadeni pes je istotako stekel.

V panorami-kozmerami na Dvornem trgu pod "Narodno kavarano" vidimo ta teden velezanimivo nemško jugozahodno Afriko. Seznanimo se tu поближе s Hereri in Hotentoti, kateri so Nemcem že toliko preglavic napravili. Razna mesta ob morju kako Kilva itd. so vredna pogleda. Občudujemo pa tukaj tudi bujno tropično rastlinstvo, slasti velikanske palme. Priporočamo

serijo vsakomur. Prihodnji teden angleško brodovje.

Mednarodna panorama pod Trando nas vodi ta teden po zgodovinsko zanimivih krajih severne Afrike, posebno mnogo mičnih prizorov nam nudite mesti Tunis in Kartago: bogate mošeje in palače, bogati arabi s svojimi ženami v pestrih nošah itd. V Kartagi pa zbuja pozornost razvaline tega zgodovinskega mesta. — Prihodnji teden potujemo v Peru. — V novih prostorih ima panorama izborna razsvetljavo, tako da pridejo vse slike do popolne veljave.

Grlicevo optično gledališče v Lattermanovem dreveredu ima do četrtka nov, prav mikaven spored. Slike so jasne, humoristične in nazorne. Predstave so vsak dan ob 6, 7. in 8. zvečer.

Zaklale se je živine v mestni klavnici od 31. marca do vštete 7. aprila 1907: 65 volov, 7 krav, 7 bikov, 1 konj, 93 prašičev, 86 telet, 15 koštrunov in kozlov in 100 kozličev; zaklane živine se je vpeljalo: 1 krava, 3 prašiči 47 telet, 57 kozličkov in 191 kg mesa.

Mrtvega otroka sta našli v soboto zvečer na Ermacorovi grobnici na novem pokopališču pri Sv. Križu pod cipresami dve dami, ki sta čistili grobnico. Otrok je bil povit v cunj in položen v leseno skatuljo. Na lice mesta je šla takoj policijska komisija, ki je konstatovala, da je otrok tam ležal že dlje časa. Na truplu so že plesnobi znaki, zunanjih znakov kake sile pa ni bilo opaziti. Nadaljnje tozadevne podrobnosti bode dognala sodna obdukcija. Neusmiljene matere še niso dobili.

Vlom. Včeraj ponoči so dosedaj še neznanu tatovi vlomili pri vratih v gostilno gosp. Jožefa Mačka v Krojaških ulicah šte. 8 in je bilo pokrađenih 100 veržink, črna suknja, za 10 K poštnih znamk po 10 vin., 40 dopisnic, samokres, zlat ščipalnik, dve steklenici konjaka in orožni list glaseč se na škodovančevno ime. Lopovi so skušali priti tudi v železno blagajnico, a se jim ni posrečilo.

Medeno pipo je ukradel v soboto ponoči pri zgradbi Stenovečeve hiše v Slovaških ulicah dosedaj še neznan tat, potem pa spustil tudi vodo in napravil s tem kakih 8 K škode. Pipo je bila vredna 5 K.

Plašna konja. Ko je danes dopoldne pripeljal hlapec Anton Polik na Mestni trg pred hišo št. 24 južno sadje in je nosil v hišo, sta se brez vsakega povoda splašila konja in dirjala dalje po trgu. Med diramo sta podrla 80letno branjevo Marijo Slugovo ter ji napravila pri vozičku 6 K škode. Prevozniki hlapec Anton Godec je hotel plašna konja ustaviti, katerega sta pa podrla na tla, ga pohodila in tudi voz je šel čez njega. Godec je zadobil pri tem take telesne poškodbe, da so ga mora i prepeljati na odredbo policijskega zdravnika g. dr. Ilnerja z rešilnim vozom v deželno bolnišnico. Konje je potem ustavil prevoznik Fran Japelj ml.

Kdo ima uro? Včeraj se ga je bil neki kmetič nekoliko preveč nalezal in ker je imel poželjenje še po nadaljnih pižajci, v žepu pa "kako", je natakariči, oziroma gostilničarici, ki bi jo, ako jo vidi, spoznal, zastavil srebrno uro z veržico in dežnik za 2 K. Mož nas je prosil zadevo objavit, in da pride do svoje lastnine in poplača dolg, naj blagovoli dotična natakariča to naznaniti policiji, ki bode moža obvestila.

Delavske gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 50 Hrvatov, 44 Macedoncev in 41 Slovencev. 22 Hrvatov je šlo v Heb. 500 Lahov se je odpeljalo v Spodnjo Avstrijo in na Ogrsko, 100 pa jih je ostalo v Ljubljani, deloma se jih je odpeljalo v Novo mesto in Kočevje.

Izgubljene in najdene reči. Ivan Skok, krojaški vajenec je našel šolski zvezek in bankovec za 10 K. — Josipina Plevel je našla zlat poročni prstan. — Ivan Simončič je našel javno denarnico z manjšo vsoto denarja.

Slovenci v Ameriki. Povodenj je napravila v Wheeling Creeku tudi Slovincem ogromne škode. Več družin je rešilo le golo življenje. Slovenci med seboj. Zupnik Kerže, ki je streljal z revolverjem, je dobil zaporna povelja proti vsemu osebju lista "Nova Domovina", ki je pisala o tem dogodku. Obravnava proti urednikom in članom nadzorstva "Nove Domovine" se je vršila te dni, a izid še ni znan. — Ponesrečil se je v Clevelandu Josip Benčin, doma iz Mraševa na Dolenjskem. Utrgal se je dvigalnik ter ga tako hudo zadel, da zdravniki nimajo upanja, da bi ozdravel. — Najstarejša Slovenka v Ameriki umrla. V Calumetu je umrla 90letna Ana Svetič, doma iz Tanjše gore v župniji Dragatuš. V Ameriki je bila 20 let.

Najnovost novele. — Pa-paš Pij IX. svetnik. Vatikanski

tribunal je imel že več sej, da proglasi papeža Pija IX. za svetnika.

— Proti morilecu Petkova in njegovim sokrivcem se sestane vojno sodišče ta teden.

— Umrli je pisatelj baron Torresani pl. Lanzendorf.

— Za črniimi kozami je zbolel na Dunaju Rus Gragomovski, ki je prišel iz Rusije.

— Rodbinska drama. V Münstru je trgovec Gehrke zavezal svojim 16, 14 in 12 let starim sinovom iz prvega zakona oči ter jih postreljal. Potem se je tudi sam ustrelil.

— Lakota na Kitajskem narašča čimdalje huje. Lakoto trpi nad deset milijonov ljudi, a med temi za tri milijone ni več rešitve. Stradajoči se preživljajo z nezrelim žitom ter prodajajo svoje otroke za živila. Vsak dan umre za lakoto povprečno 5000 oseb. Vkljub temu odklanja podkralj oholo vsako pomoč iz inozemstva.

— Proti morilecu — milijonarju Thawu bo nova razprava meseca oktobra.

— Bivši predsednik poslanske zbornice grof Vetter je napravil te dni praktični rigorozum o notranji medicini.

— Vest o potovanju srbskega kralja v Rim je popolnoma izmišljena.

— Nova srbska divizija (6.) se ustanovi s štabom v Kraljevu.

— Velike poplave so ob Tisi na Ogrskem.

— Poštna konvencija se sklene med Srbijo in Turčijo.

— Vojaški kruh se zboljša ter ga bodo pekli iz ržene in pšenične moke. Zato pa se dnevna porcija zniža od 840 na 700 gramov.

— „Poštenjak“. V Parizu so zaprli nekoga Pécucheta, ki si je „služil“ denar na poseben način. Postopal je na sledeči način: vstopil je hrupno v kako trgovino, kjer je izmaknil kako stvar tako, da ga je kdo videl, potem pa ukradeni zopet neopazeno položil na svoje mesto ter čakal da ga primejo. Ako se je to zgodilo, vprašal je ves razburjen, kaj hočejo od njega ter zahteval, naj ga preiščejo. Seveda niso nič našli. Sedaj pa je zagrozil Pécuchet z ovadbo zaradi razžaljene časti. Da bi užaljenega poštenjaka pomirili, ponudili so mu povsod lepo odškodnino v denarju, ki jo je Pécuchet spraval in odšel. Končno pa so ga pri sleparstvu le zalotili.

— Drag šport. Francosko sodišče v Caeni je obsodilo grofa Novillea na globo 250.000 frankov, ker je povozil s svojim avtomobilom nadporočnika Croiseta ter ga usmrtil. Grof mora plačati nadporočnikovim vdovi za njene štiri nepreskrbljene otroke 250.000 frankov.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Ugodno priliko je porabil Jožet Jeglič, črevljar v Ribnem, znan kot delomržen in tatvini podvržen človek. Prodajalka Katarina Heinrihova je izročila usnjato torbico, v kateri je bilo gotovine 23 K in nekaj drobiža, krčmarju Franu Golmajerju. Ta je vse skupaj spraval v nezaklenjenem predalu omarice, nahajajoče se v gostilniški sobi. Navzoči Jeglič je to videl in si prilastil denar, katerega je zabil in zaigral. Obsojen je bil na šest mesecev težke ječe.

Domu se jima je mudilo. Dne 7. januarja dopoldne sta peljala Jakob Hribernik in hlapec Fr. Završnik vsak z enim konjem gnoj s polja proti Virmožu. Ko sta prišla do prehoda preko tira državne železnice, sta bili obe prečnici zaprti. Klicala sta čuvaja, naj odpre, a ga ni bilo blizu, pač pa je prišel posestnik France Porenta in jima dejal, naj počakata, da prinese žago. Nato je Završnik obe prečnici prežagal, Porenta mu je pa pri tem pomagal. Obdolženca pravita, da sta to zaradi tega storila, ker sta se bala, da bise konja ne prehladila. Završnik in Hribar sta bila obsojena vsak na 14 dni zapora.

Župniku grozil. Miha Peer, hlapec v Zireh, je jezen na žirovskega župnika, ker je bil lansko leto zaradi njega zaprt, ker mu je kamen v okno vrget. Dne 13. s. t. l. je srečal na cesti iz Gorenje vasi proti Zirem Štefana Martinčiča, katerega je vprašal, odkod da prihaja. Na tega odgovor, da iz ljubljanskega Žabjeka, pripomnil je Peer, da bo tudi on kmalu na Žabjeku sedel, ker bo tega vamepeža, župnika Vidmarja umoril. Peer pravi, da se ne spominja teh besedi. Obsojen je bil na dva meseca težke ječe.

Zaradi hudodelstva zoper naravo z živalmi je bil pri tajni obravnavi Andrej Kopač, pastir v Zgornji Senici, obsojen na štiri mesece težke ječe.

Telefonski in hrzajevni poročila.

Dolenji Logatec 16. aprila. Narodno napredni led še ni in tudi še ne bo kmalu razbit po Šusteršičevem receptu, zakaj katoliški mračnjaki so se pokazali v preklavni luči.

Napredni Logatčani.

Dunaj 16. aprila. Tukajšnji vladni in vojaški krogi so klaj neprijetno iznenadeni, da namerava Italija ustanoviti v Maran, oddaljenem le 18 milj od avstrijske meje, postajo za torpedovke. Pripravi so, kakor svedočijo vladni listi, da ima Italija sovražne namene zoper Avstrijo.

Praga 16. aprila. V nedeljo pride minister zunanjih del Aerenthal za več dni sem.

Praga 16. aprila. Ministrski predsednik Beck je imel tu dolga posvetovanja z različnimi češkimi in nemškimi voditelji. Med drugimi so bili pri njem dr. Kramář, dr. Eppinger, dr. Herold in dr. Podlipny. Z ozirom na govorice, da pripravlja Beck pravno akcijo med Nemci in Čehi, je rekel dr. Kramář: Ministrski predsednik, ki bi kaj takega poskušal v času volitev, bi zaslužil takojšnje odlovljenje.

Petrograd 16. aprila. Med ministrskim predsednikom Stolypinom in predsednikom Golovinom se je doseglo porazumljenje glede izvedencev, ki jih sme zaslišati duma. Pripušeni bodo le izvedenci, ki jih odobrita Stolypin in Golovin.

Petrograd 16. aprila. Na desetletno ječo obsojeni admiral Nebogatov je nastopil svojo kazeno v Peter-Pavelski trdnjavi.

Poslano.*

Ker „Slov. Gospodar“ vkljub mojemu stvarnemu in resničnemu podatku v „Narodnem Listu“ trdi, da je njegovo poročilo glede žaljenja križa v šoli vendar resnično, javljam, da se ne bom spuščal z dopisovanjem v nadaljnjo polemiko, ampak ga imenujem javno navadnega lažnjivca in obrekovalca.

Izjavo objavljam šele danes, ker mi je št. 12 imenovanega lista prišla šele pravkar v roke.

Velenje, dne 15. aprila 1907.

Jos. Armic, učitelj.

1287

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Svila za neveste

od 85 kr. do gl. 11.35 per meter v vseh barvah. Franko in že ocarinjeno se pošilja na dom. Bogata izbira vzorcev se pošlje s prvo pošto. Tovarna za svilu Henneberg, Zürich. 3 107-3

Se dobi povsod!

Kalodent

neobhodno potrebno zobna Creme

vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 11. aprila: Fran Inglić, c. kr. ognjica v p. 79 let. Sodnijske ulice 4. Kap. — Jurij Vehar, mizar, 67 let. Gradaške ulice 12. Nephritis chron.

Dne 12. aprila: Ana Zhuber pl. Okrog, zasebnica, 53 let. Rimska cesta 24. Kap. — Fran Uršič, črevljar, 84 let. Sv. Florjana ulice 30. Pljučnica.

Dne 13. aprila: Neža Muhovec, posestnikova žena, 74 let. Stari trg 108. V sled raka.

V deželni bolnici:

Dne 11. aprila: Ivan Kogoj, žrebjar, 35 let. Jetika.

Dne 12. aprila: Neža Hromec, dnarica, 35 let. Spridenje sra.

Dne 13. aprila: Josip Erjavc, mizar, 35 let. Srčna hiba. — Franja Borc, delavka, 22 let. Anemia per. — Jakob Platiša, gost, 66 let. Srčna hiba. — Marijana Alič, posestnikova žena, 33 let. Peritonitis septica.

Spominjajte se dušne in ljudske tužnje pri igrah in svajah, pri svadbenih in operakah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurs d. b. b. 16. aprila 1907.

Banknotni papir	Dinar	Blag
100% avst. banknote	98 60	98 80
100% avst. banknote	100 —	100 20
100% avst. banknote	98 70	99 50
100% avst. banknote	117 35	117 45
100% avst. banknote	94 40	94 70
100% avst. banknote	112 55	112 75
100% avst. banknote	98 50	99 30
100% avst. banknote	104 50	101 50
100% avst. banknote	99 85	100 85
100% avst. banknote	98 65	100 65
100% avst. banknote	99 75	100 75
100% avst. banknote	99 10	99 60
100% avst. banknote	100 —	100 70
100% avst. banknote	105 90	106 90
100% avst. banknote	100 —	101 —
100% avst. banknote	100 —	100 50
100% avst. banknote	100 —	100 30
100% avst. banknote	100 —	100 20
100% avst. banknote	100 —	101 —
100% avst. banknote	99 90	99 75
100% avst. banknote	304 —	306 —
100% avst. banknote	99 75	100 75

100% avst. banknote	151 50	153 60
100% avst. banknote	258 —	264 —
100% avst. banknote	148 —	150 —
100% avst. banknote	268 —	278 —
100% avst. banknote	278 50	288 50
100% avst. banknote	247 50	257 50
100% avst. banknote	96 —	106 50
100% avst. banknote	181 25	182 25
100% avst. banknote	21 50	22 50
100% avst. banknote	437 —	447 —
100% avst. banknote	80 —	90 —
100% avst. banknote	87 —	93 —
100% avst. banknote	58 —	65 —
100% avst. banknote	45 75	47 75
100% avst. banknote	27 10	29 10
100% avst. banknote	61 —	71 —
100% avst. banknote	84 50	90 50
100% avst. banknote	483 —	493 —

100% avst. banknote	143 75	144 75
100% avst. banknote	666 50	667 50
100% avst. banknote	1779 —	788 —
100% avst. banknote	664 50	665 50
100% avst. banknote	777 —	778 —
100% avst. banknote	242 50	243 50
100% avst. banknote	718 —	724 —
100% avst. banknote	604 50	605 50
100% avst. banknote	2583 —	593 —
100% avst. banknote	562 50	563 50
100% avst. banknote	270 —	273 50
100% avst. banknote	541 —	545 —
100% avst. banknote	140 —	143 —

100% avst. banknote	11 36	11 40
100% avst. banknote	13 12	13 15
100% avst. banknote	23 48	23 56
100% avst. banknote	24 05	24 13
100% avst. banknote	117 57	117 77
100% avst. banknote	93 40	93 60
100% avst. banknote	2 51	2 52
100% avst. banknote	4 84	5 —

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 16. aprila 1907.				
Termin.				
Številca za april	ma	50 kg	K	8 19
oktobar	50	80	8	20
april	50	80	6	55
koruza	50	80	5	40
julij	50	80	5	51
april	50	80	7	64

5. višje.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 04-3 Srednji uradni tlak 726-0 mm

april	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
15.	9. v.	722.8	7.0	brezvetrno	oblačno
16.	7. v.	721.8	6.5	brezvetrno	oblačno
17.	ž. pop.	721.7	9.5	sred. jzrah	oblačno

Srednja večerajnja temperatura: 7.2° normale: 9.7°. — Padavina v mm 9.8.

6. v. 11.36 11.40

13.12 13.15

23.48 23.56

24.05 24.13

117.57 117.77

93.40 93.60

2.51 2.52

4.84 5.—

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 16. aprila 1907.

Termin.

Številca za april

ma

50 kg

K

8 19

oktobar

50

80

8

20

april

50

80

6

55

koruza

50

80

5

40

julij

50

80

5

51

april

50

80

7

64

5. višje.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 04-3 Srednji uradni tlak 726-0 mm

april

Cas opazovanja

Stanje barometra v mm

Temperatura v C°

Vetrovi

Nebo

15.

9. v.

722.8

7.0

brezvetrno

oblačno

16.

7. v.

721.8

6.5

brezvetrno

oblačno

17.

ž. pop.

721.7

9.5

sred. jzrah

oblačno

Srednja večerajnja temperatura: 7.2° normale: 9.7°. — Padavina v mm 9.8.

6. v. 11.36 11.40

13.12 13.15

23.48 23.56

24.05 24.13

117.57 117.77

93.40 93.60

2.51 2.52

4.84 5.—

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 16. aprila 1907.

Termin.

Številca za april

ma

50 kg

K

8 19

oktobar

50

80

8

20

april

50

80

6

55

koruza

50

80

5

40

julij

50

80

5

51

april

50

80

7

64

5. višje.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 04-3 Srednji uradni tlak 726-0 mm

april

Cas opazovanja

Stanje barometra v mm

Temperatura v C°

Vetrovi

Nebo

15.

9. v.

722.8

7.0

brezvetrno

oblačno

16.

7. v.

721.8

6.5

brezvetrno

oblačno

17.

ž. pop.

721.7

9.5

sred. jzrah

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

4012 67 številka telefona 210.

prilagojena slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborne

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

!! Največji uspeh novega časa !!

je znameniti

3678-36

MINLOS[®] PRALNI PRASEK

Vpisana varstvena znamka.

Daje bleščete bele perilo popolnoma brez duha in varje platino izredno. Rabi se brez mila, sode ali drugih dodatkov. Pristen samo v originalnih zavitkih z goreno varstveno znamko.

Zavitek z 250 grami 16 vstavov
s 500 " 30
" z 1 kilo " 56

Noben zavitek brez gorene varstvene znamke ni moj izdelek in se z njim v nevarnosti, da si pokvarite perilo. Dobiva se v vseh drogerijah in prodajalnah s kolonialnim blagom in milom.

I Na debelo:

L. Minlos,
Dunaj 1, Mölkerbasti 3.

Klobuki se sprejemajo v popravilo.

Cene in pristojnosti

istrijsko vino

iz prve roke prodaja Sebastijan Luk, trgovec v Kringli, pošta Tinjan (Autignana) pri Pazinu v Istri.

Vino pošilja v sodih po ne manj kot 56 litrov za gotov denar ali s povzetjem, franko železniška postaja Sv. Petar v Šumi (S. Pietro in Selve) Pošlje rad tudi vzorce. 272 13

P VIII 130/5-78

Oklic.

Dne 19. aprila 1907 ob 11. uri dopoldne se bo pri podpisnem sodišču seba šte. 37 oddala potom javne dražbe

hiša v Spodnji Šiški št. 9

pri Povšetu, po domače „Anžek“ z gostilniško, koncesijo vred v zakup. 1882

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani. odd. VIII., dne 11. aprila 1907.

Najvišja odlika na mednarodni razstavi v Milanu 1906 (avstr. juror).

Peter Sasso

zlatar v Splicetu, Dalmacija piše 25. oktobra 1906, da ga je že štiri leta mučila gorečica in vzpehavanje in da mu vsa zdravila niso nič pomagala. Nekoliko steklenic Piccolijeve želečne tinkture se ima zahvaljevati za zdravje in priporoča ta pomočke najtopleje.

Steklenica 20 vin.

12 steklenic z zavojem vred K 2 70
24 " " " 5 12
70 " " " 14 —

(poštni zavoj).

Zunanja naročila izvršuje točno

lekarnar Piccoli

v Ljubljani. Dunajska cesta.

IV 434-5

Odvetniško pisarno

je dne 8. t. m. otvoril

dr. Ivan Sket

v Gorici, Tre re št. 19, I. nadstr.

1284-1

Proda se posestvo

radi boleznih pod jako ugodnimi pogoji, tik tržaške državne ceste, 10 minut od Ljubljane oddaljeno, kjer je že nad 50 let obstoječa

gostilna z velikim senčnatim vrtom

in vrtom za sočivje. Zraven je velika vinska klet, pripravna za vsako kupčijo, posebno pa za vinskega trgovca. 1069-14

Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“

Nikdar se ustaviti

— to je moje stalno stremenje. Zaradi posebnih prednosti pri izdelovanju perila morem naročila za damsko in moško, otroško in posteljno perilo v prav kratkem času izvrševati vrlo dobro in ceno. Cenjene dame naj se o lepi izvedbi in nizki ceni perila prepričajo samo z enim poizkusom in gotovo ostanejo naročnice še naprej. Kjer pa izdelujejo perilo doma, tam priporočam svoje dobro platno, bombažasto blago, švicarske vezene, namizne prte, serviete, kavne garniture, brisače, žepne robce itd. Nogavice moške in ženske po prav nizkih cenah, bluze, modrci, ovratnice se razprodajajo prav ceno.

Z odličnim spoštovanjem

1080-4

ANTON ŠARC

specialna trgovina za belo blago in nevestinske opreme

na Sv. Petra cesti št. 8.

Šivalnica na Sv. Petra nasipu št. 7.

Čistilnica za perilo

v Kolodvorskih ulicah št. 8.

F. M. NETSCHEK

c. kr. dvorni dobivatelj

„Pri veliki tovarni“

Resljeva cesta 3 LJUBJANA Sv. Petra cesta 37

prilagojena svojo ravnokar došlo velikansko

zalogo spomladanske konfekcije

za gospode, dame, dečke in deklice.

Najnižje cene.

Postrežba solidna.

906-15

A. LUKIC, poslovodkinja.

Podružnica c. kr. priv.

avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt

(prej banka L. C. Luckmann)

Ljubljana, Franca Jožefa cesta št. 9.

Dolnška glavica in rezervni zakladi kron 183.000.000—

1105-7

se peča z bančnimi in menjalnimi operacijami vsake vrste, kakor: z nakupovanjem in s prodajo tuzemskih in inozemskih rent, zastavnih pisem, dolnic, srečk, valut in deviz, priskrbuje in deponuje ženitovanjske kavečije, prav tako tudi sinčbene kavečije in vadije za udeležbo pri ponudbah, prejmlje v hranitvi in varstvu vrednostne papirje ter oskrbuje za njih uprave in revizije pri izrebanjih, zavaruje sročke proti kurzni izgubi, vnovčuje kupone in izrebane vrednostne papirje pri svoji blagajni, dovoljuje prednjo na vrednostne papirje in sprejema borzna naročila za tuzemske in

inozemске borze, prejmlje vloge za obrestovanje proti vložnim knjižicam na tekoči račun in na giro-konto ter dovoljuje imetnikom takih računov da smejo tudi z vso svojo imovino razpolagati, potem čaka a vista, izdaja obrestovanje blagajniške liste, dovoljuje kredit na tekoči račun, oskrbuje v tuzemstvu in v inozemstvu izplačne menice, ter jih prejmlje za inkasovanje, prepušča plačilna nakazila, izdaja kreditna pisma za vse kraje tuzemstva in inozemstva, daje vestna navodila za nalaganje vsake glavice.